



ORSZÁGGYŰLÉS HIVATALA

KÖZGYŰJTEMÉNYI ÉS KÖZMŰVELŐDÉSI IGAZGATÓSÁG

2017. | szeptember



Gyülekezési jog – EU tagállamok

Elemzés

AZ ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐK RÉSZÉRE



infoszolg

Képviselői Információs Szolgálat
infoszolg@parlament.hu

Készítette:

VAJDA ADRIENN

Országgyűlés Hivatala

Közgyűjteményi és Közművelődési Igazgatóság

Képviselői Információs Szolgálat

Tel.: 441-4529, 441-6486

E-mail: infoszolg@parlament.hu

Az elemzés belső felhasználásra, az országgyűlési képviselők tájékoztatása céljából készült.
A háttéranyag a téma külföldi jogi szabályozásának és gyakorlatának összefoglalását tartalmazza.

Lezárva: 2017. szeptember 27.

További háttéranyagainkat megtalálhatja a parlamenti hálózaton
és az Országgyűlés honlapján elérhető információs oldalainkon:
<http://intra.parlament.hu/infoszolg/> | www.parlament.hu/infoszolg

Kérdéseivel és észrevételeivel forduljon bizalommal munkatársainkhoz!

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	2
A GYÜLEKEZÉSHEZ VALÓ JOG	3
A gyülekezéshez való jog Magyarországon.....	5
ORSZÁGTANULMÁNYOK	7
Ausztria	7
Belgium	8
Bulgária	9
Cseh Köztársaság	11
Dánia	12
Egyesült Királyság	13
Észtország.....	15
Finnország	17
Franciaország	20
Görögország	21
Hollandia	22
Horvátország	23
Lengyelország	26
Lettország	27
Litvánia.....	30
Málta.....	33
Németország.....	34
Olaszország	37
Portugália	38
Románia	39
Spanyolország	40
Svédország	42
Szlovákia	44
Szlovénia	46
ÖSSZEGRZÉS	50

BEVEZETÉS

Jelen összeállítás a gyülekezéshez való jog szabályozását tekinti át az Európai Unió tagállamaiban. Az elemzés a következő kérdések vizsgálatára terjed ki:

- Milyen jogforrás biztosítja a gyülekezéshez való jogot?
- Milyen rendezvények tartoznak a gyülekezési jog hatálya alá?
- A jog gyakorlásának előzetes feltétele-e a gyülekezés bejelentése, illetve szükséges-e engedélyeztetni?
- A gyülekezés bejelentésének, illetve engedélyezésének folyamata.
- Milyen korlátozások vonatkoznak a jog gyakorlására (cél, forma, hely, idő, stb.)?
- Milyen esetekben oszlatható fel a gyűlés?

Megjegyzés: Az elemzésben a rendezvény és esemény szavak a gyülekezés típusainak szinonimáiként szerepelnek. Az elemzés a gyűlés fogalmát egyaránt használja a statikus (helyváltoztatással nem járó) és a dinamikus (helyváltoztatással járó) gyűlésekre.

Ciprus, Írország és Luxemburg esetén az alkotmányokon¹ kívül nem állt rendelkezésre más forrás, ezért ezen országok szabályozására nem tér ki az elemzés.

Felhasznált források

A lábjegyzetekben feltüntetett nyomtatott és elektronikus szakirodalmi forrásokon túl az alábbiakra támaszkodtam:

- Az egyes országok angol nyelven elérhető alkotmányai, valamint – amennyiben elérhető volt – a gyülekezési jogot szabályozó törvényeik.
- Az ECPRD² levelezőlistáján feltett, a gyülekezési jog szabályozására vonatkozó, a fentiekben ismertetett kérdésekre adott válaszok (ECPRD Request 3163³ – 2016. július). Továbbá felhasználtam az általunk ugyanitt körbeküldött, a gyülekezési jog korlátozásával foglalkozó kérdésre érkezett válaszokat is (ECPRD Request 2553 – 2014. május).
- A következő összehasonlító tanulmányok:
 - Venice Commission – OSCE/ODIHR (2010): [Guidelines on Freedom of Peaceful Assembly](#). Warsaw/Strasbourg
 - European Court of Human Rights (2014): [Right to Peaceful Assembly](#). The Law Library of Congress

¹ Mindhárom ország alkotmánya védi a békés gyülekezéshez való jogot, gyakorlását csak törvény korlátozhatja.

² A Parlamenti Kutatás és Dokumentáció Európai Központj, (European Centre for Parliamentary Research and Documentation, [ECPRD](#)) az Európa Tanács tagállamai és (megfigyelőként) néhány tengeren túli ország nemzeti parlamentjeinek szakmai hálózata. A hálózat levelező rendszere lehetővé teszi, hogy a tagállamok parlamenti kutatószolgálatai a parlament működését érintő egyes témákban részletesebb, a belső szabályozásokat érintő információkhoz is hozzájussanak.

³ A kérdésre 9 országból nem érkezett válasz: Bulgária, Ciprus, Cseh Köztársaság, Egyesült Királyság, Írország, Luxemburg, Málta, Olaszország, Szlovénia.

- OSCE-ODIHR (2014): Monitoring of Freedom of Peaceful Assembly in Selected OSCE Participating States (May 2013 – July 2014) [Report](#). Warsaw
- Peters, Anne Prof. Dr. – Dr. Ley, Isabelle (2014): [Comparative Study: Freedom of Peaceful Assembly in Europe](#).

Az elemzés elsősorban az egyes tagállamok #3163 ECPRD kérdésre adott válaszain alapul, az ettől eltérő forrásokat minden esetben külön jelöltem.

A GYÜLEKEZÉSHEZ VALÓ JOG

A gyülekezéshez való jog az alapvető emberi jogok körébe tartozik. E jog biztosításának követelményét több nemzetközi dokumentum is tartalmazza: [Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata](#) (ENSZ, 1948), Emberi Jogok Európai Egyezménye⁴ (Európa Tanács, 1950), Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya⁵ (ENSZ, 1966), [Az Európai Unió Alapjogi Chartája](#) (Európai Unió, 2007)⁶. Közös jellemvonásuk, hogy alapvető jogként a **békés** gyülekezéshez való jogot ismerik el és védik. A gyülekezés szabadsága a véleménynyilvánítás egy formája, mely során a gyűlés résztvevői közösen nyilvánítják ki véleményüket, álláspontjukat egy adott kérdésben. További fontos eleme, hogy a résztvevők ezzel a döntéshozókra kívánnak nyomást gyakorolni, tehát politikai-részvételi jognak is tekinthető. Nem abszolút jog, tehát korlátozható.

Az **Emberi Jogok Európai Egyezménye** 11. cikkében rögzíti a *Gyülekezés és egyesülés szabadságát*:

1. *Mindenkinek joga van a békés célú gyülekezés szabadságához és a másokkal való egyesülés szabadságához, beleértve érdekei védelmében a szakszervezetek alapítását és az azokhoz való csatlakozásnak a jogát.*
2. *E jogok gyakorlását csak a törvényben meghatározott, olyan korlátozásoknak lehet alávetni, amelyek egy demokratikus társadalomban a nemzetbiztonság vagy közbiztonság, a zavargás vagy bűnözés megakadályozására, a közegészség, az erkölcsök, illetőleg mások jogai és szabadságai védelme érdekében szükségesek. Ez a Cikk nem tiltja, hogy e jogoknak a fegyveres erők, a rendőrség vagy az államigazgatás tagjai által történő gyakorlását törvény korlátozza.*

A Velencei Bizottság és az EBESZ/DIEJH⁷ által 2010-ben készített [útmutató](#) a gyülekezés békés jellegét úgy határozta meg, hogy annak szervezői békés célokat vallanak és maga a gyülekezés erőszakmentes.

Az Egyezményben foglalt jogok megsértése ügyében az **Emberi Jogok Európai Bírósága** (székhelye Strasbourg) jár el. A Bíróság egyéni és államközi beadványok alapján vizsgálja ki az egyezményesértéseket, eljárni csak olyan államokkal szemben tud, melyek megerősítették az Egyezményt. A gyülekezési és egyesülési jog megsértésének ügyében 1959 és 2016 között összesen 196 esetben járt el. A Bíróság esetjoga alapján pontosította a békés gyülekezéshez való jog definícióját.

⁴ Magyarországon kihirdette az [1993. évi XXXI. törvény](#)

⁵ Magyarországon kihirdette az [1976. évi 8. törvényerejű rendelet](#)

⁶ Zárójelben a dokumentumok elfogadásának dátuma szerepel.

⁷ EBESZ/DIEJH: Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet/Demokratikus Intézmények és Emberi Jogok Hivatala

Többek között megállapította, hogy⁸:

- a békés gyülekezéshez való jog magában foglalja a magánterületen és a közterületen való gyülekezés jogát is (Ressement Jurassieu/Unité Jurassienne v. Svájc (1979.));
- a békés gyülekezéshez való jog a statikus, valamint a dinamikus, tehát helyváltoztatással járó felvonulásokra is vonatkozik (Christians against Racism and Fascism v. Egyesült Királyság (1980));
- a békés gyülekezéshez való jog biztosításakor az állam negatív kötelezettségén túl (ne akadályozza a jog gyakorlását) pozitív kötelezettsége, hogy lehetőséget biztosítson a békés célú gyülekezéshez való jog gyakorlására, melybe beleértendő a demonstrációt megzavaró ellentüntetőkkel szembeni fellépés is. (Plattform „Ärzte für das Leben” v. Ausztria (1988));
- az azonnali reagálású tüntetés bejelentési kötelezettsége nem feltétlenül kivitelezhető, az elmulasztás ténye nem igazolja a békés célú gyülekezéshez való jog megsértését (Oya Ataman v. Törökország (2006), Bukta és társai v. Magyarország (2007)).

Magyarországgal szemben 2016 végéig összesen 7 esetben járt el a Bíróság a gyülekezés és egyesülés szabadságának (11. cikk) megsértése ügyében, melyből 5 esetben állapította meg az Emberi Jogok Európai Egyezményének megsértését⁹.

A 11 cikk megsértése a következő esetekben történt:

- Bukta és társai v. Magyarország (2007. július 17.)
- Patyi és társai v. Magyarország (2008. október 7.)
- Szerdahelyi v. Magyarország és Patyi v. Magyarország (No.2) (2012. január 17.)
- Sáska v. Magyarország (2012. november 27.)
- Magyar Keresztény Mennonita Egyház és társai v. Magyarország (2014. április 8.)

Nem történt egyezményesértés:

- Vona v. Magyarország (2013. július 9.)
- Budaházy v. Magyarország (2015. december 15.)

⁸ Hajas Barnabás (szerk.): [Gyülekezési jogi projekt](#). 2009/1.

⁹ Forrás: European Court of Human Rights: Press country profile. [Hungary](#). (Utolsó frissítés: 2017. szeptember)

A GYÜLEKEZÉSHEZ VALÓ JOG MAGYARORSZÁGON

[Magyarország Alaptörvénye](#) VIII. cikkében deklarálja a békés gyülekezéshez való jogot. A jog gyakorlásának részletes szabályait a gyülekezési jogról szóló [1989. évi III. törvény](#) (továbbiakban Gyülekezési törvény) tartalmazza, valamint kiegészítéssel szolgálnak az [55/2001 \(XI. 29.\)](#) és a [75/2008 \(V. 29.\)](#) AB határozatok¹⁰. A Gyülekezési törvény értelmében a jog gyakorlása a békés összejövetelekre, felvonulásokra és tüntetésekre terjed ki, ahol a résztvevők szabadon kinyilváníthatják véleményüket. A gyülekezési jog és más alapjogok összeütközésének kezelése szabályozatlansága miatt a [13/2016 \(VII. 18.\)](#) és a [14/2016 \(VII. 18.\)](#) AB határozatok mulasztásban megnyilvánuló alaptörvény-ellenességet állapítottak meg. Az Országgyűlésnek 2016. december 31-ig kellett volna eleget tennie jogalkotási feladatának.

Bejelentés/Engedélyezés

A szervezőnek a közterületen tartandó rendezvényt írásban be kell jelentenie a területileg illetékes rendőrkapitányságon annak tervezett időpontjához képest legalább 3 nappal korábban. A bejelentésnek tartalmaznia kell (7. §):

- a) „a tervezett rendezvény kezdetének és befejezésének várható időpontját, helyszínét, illetőleg útvonalát;
- b) a rendezvény célját, illetőleg napirendjét;
- c) a rendezvényen résztvevők várható létszámát, a rendezvény zavartalan lebonyolítását biztosító rendezők számát;
- d) a rendezvényt szervező szerv vagy személyek és a szervezők képviselőire jogosult személy nevét és címét.”

A rendőrség betilthatja a gyűlést, ha az a törvény előírásaival ellentétes.

Korlátozások

A gyülekezési jog keretében tartott rendezvénynek békés jellegűnek kell lennie: az nem valósíthat meg bűncselekményt vagy annak elkövetésére való felhívást, és nem sértheti mások jogait és szabadságait. A résztvevők nem jelenhetnek meg fegyveresen vagy felfegyverkezve¹¹.

¹⁰ Bár az Alaptörvény hatálybalépésekor a korábbi alkotmánybíróági határozatok hatályukat veszítették, azok kifejtett joghatásai továbbra is irányadók az Alaptörvény 5. záró és egyes rendelkezése értelmében.

¹¹ [2012. évi C. törvény](#) a Büntető Törvénykönyvről 459. §:

„5. fegyveresen követi el a bűncselekményt, aki

a) lőfegyvert,

b) robbanóanyagot,

c) robbantószer,

d) robbanóanyag vagy robbantószer felhasználására szolgáló készüléket

tart magánál, vagy a bűncselekményt az a)-d) pontban meghatározottak utánzatával fenyegetve követi el;

6. felfegyverkezve követi el a bűncselekményt, aki az ellenállás leküzdése vagy megakadályozása érdekében az élet kioltására alkalmas eszközt tart magánál”

A betiltás és a felosztatás szabályai

A rendőrség a bejelentést követő 48 órán belül megtilthatja a rendezvény adott helyen és időben történő megtartását (a szervezőt a tiltásról 24 órán belül értesíteni kell), ha:

- a rendezvény megtartása súlyosan veszélyeztetné a népképviselői szervek zavartalan működését;
- hasonlóképp veszélyeztetné a bíróságok normál működését;
- a közlekedés rendjét aránytalanul megzavarja.

A Gyülekezési törvény a szervezőt az esemény felosztatására kötelezi, ha a résztvevők magatartása veszélyezteti a rendezvény törvényességét, és nincs más módja a rend visszaállításának.

A rendőrség felosztatja a rendezvényt, ha:

- a jog gyakorlása ellentétes a Gyülekezési törvényben foglaltakkal (súlyosan veszélyezteti a népképviselői szervek, valamint a bíróságok működését, aránytalanul megzavarja a közlekedési rendet);
- a rendezvény bűncselekményt vagy annak elkövetésére való felhívást valósít meg, mások jogait és szabadságait sérti;
- a résztvevők fegyverrel vagy felfegyverkezve jelennek meg;
- a rendezvényt tiltó határozat ellenére tartják meg.

ORSZÁGTANULMÁNYOK

AUSZTRIA

Az állampolgárok alapvető jogairól szóló alaptörvény ([StGG](#)) 12. cikke értelmében az osztrák állampolgárok számára biztosított a gyülekezéshez és az egyesüléshez való jog. A jog gyakorlását a Gyülekezési törvény¹² szabályozza.

Az osztrák jog csak a békés gyülekezéshez való jogot védi. A Gyülekezési törvény nem definiálja a gyülekezés fogalmát, csak annyit rögzít, hogy annak célja bizonyos ügyek közös megvitatása, megbeszélése. Az Alkotmánybíróság értelmezésében a gyülekezés néhány ember összejövetelét jelenti, azonban az emberek véletlen találkozása nem minősül gyűlésnek.

Bejelentés/Engedélyezés

Az osztrák jog három típusú gyűlést különböztet meg:

- gyűlések, melyek nem képezik a törvény tárgyát (pl. választói gyűlés, esküvői menet);
- gyűlések, melyeket nem kell bejelenteni (pl. zárt ülés; azok a gyűlések, ahol a meghívott vendégek száma korlátozott; spontán gyűlések);
- gyűlések, melyeket be kell jelenteni.

Bejelentési kötelezettséggel járnak azok a gyűlések, melyeket mindenki számára hozzáférhető közterületen tartanak. A bejelentést az illetékes hatóságnál nem később, mint 24 órával, írásban kell megtenni. A bejelentésnek tartalmaznia kell:

- a gyűlés célját,
- helyét,
- időpontját és
- módját.

Az illetékes hatóság nem engedélyezi a gyűlést, ha annak célja ellentétes a büntetőjoggal, illetve, ha veszélyt jelent a közbiztonságra vagy a közjóra.

Korlátozások

A gyülekezési szabadság magán és nyilvános helyekre is vonatkozik. A gyűlés bármilyen helyszínen tartható, viszont a magánhelyiségekben tartott gyűlésekhez ki kell kérni a tulajdonos beleegyezését¹³.

A betiltás és a felosztatás szabályai

Az illetékes hatóság visszautasítja, és ha szükséges felosztatja a gyűlést, ha az nem felel meg a Gyülekezési törvény rendelkezéseinek.

¹² Versammlungsgesetz Elérhető [német nyelven](#).

¹³ #2553 ECPRD (2014)

A gyűlés felosztható, ha az illegális cselekményt valósít meg vagy fenyegeti a közbiztonságot, a közrendet vagy a közjót. Ebben az esetben az eljáró hatóság a kerületi közigazgatási hatóság. Ha egy gyűlést feloszlattak, akkor a helyszínt minden résztvevőnek el kell hagynia. Engedetlenség esetén a feloszlatast erővel ki lehet kényszeríteni. Az illetékes hatóság ekkor a tartományi rendőrség.

BELGIUM

A belga [Alkotmány](#) 26. cikke kimondja, hogy a belgáknak joguk van békésen, fegyver nélkül, a törvényeknek megfelelően, előzetes engedélyezés nélkül gyülekezni. A rendelkezés nem alkalmazandó a szabadtéri gyűlésekre, melyek rendőrségi szabályozás alá esnek. Az Új Közösségi Törvény (1988) felhatalmazást ad az önkormányzatoknak arra, hogy a közterületeken biztosítsák a biztonságot és a nyugalmat, mely által a közterületen szervezett gyűlésekre vonatkozó szabályozások is helyi szinten kerülnek elfogadásra.

A gyülekezési jog gyakorlása alá tartozó eseményeket külön nem definiálják, beleértendő minden olyan gyűlés, mely az alkotmány 26. cikkéből fakad. Ez alapján két szempont emelhető ki, miszerint ide értendők azok a gyűlések, melyeket 1) zárt, de bárki által szabadon hozzáférhető helyen tartanak, illetve 2) a szabadtéri rendezvények közé tartoznak az olyan gyülekezések, mint pl. a nyilvános tüntetések.

Bejelentés/Engedélyezés

A legtöbb esetben az önkormányzatok helyi rendőrségi rendeletet fogadtak el arra vonatkozóan, hogy a szabadtéri gyűléseket polgármesteri engedélyhez kötik. A szabályozás tehát eltérő lehet. Minden nem-engedélyezett összejövetel tilos.

Helyi rendőrségi rendelet határozza meg, hogy milyen feltételeknek kell eleget tennie a szervezőnek (mikor és milyen adatokat kell benyújtania). Az engedélyre vonatkozó kérést a polgármesterhez kell benyújtani.

A magán (zárt) gyűlésekre nem vonatkozik külön szabályozás, azokat nem kell előzetesen bejelenteni.

Brüsszel példája¹⁴

Minden közterületen tartott összejövetel, tüntetés vagy felvonulás engedélyköteles. A szervezőnek írásban, a rendőrséghez kell benyújtania kérését, legkésőbb 10 nappal az esemény tervezett dátuma előtt. Ez történhet online, levélben vagy e-mailen keresztül. A demonstrációra a polgármester ad engedélyt, aki ezt meg is tagadhatja, ha a kérés nem felel meg az engedélyezés feltételeinek.

Korlátozások

Az 1954. március 2-i törvény fogalmazza meg a „Semleges Zónában” (a királyi palota és a parlament környéke) a gyülekezés tilalmát, melyen kívül más általános jogi korlátozás nincs.

¹⁴ Belgiumon belül a legtöbb tüntetést Brüsszelben tartják.

A rendőrségi szabályozás helyi korlátozásokat állapíthat meg. Ilyen például Brüsszel esetében, hogy a főterén nem lehet gyűlést és tüntetést tartani, valamint szombatonként a város bizonyos részein sem.

Az engedélyezéskor a polgármester feltételeket állapíthat meg annak megtartására vonatkozóan.

A betiltás és a felosztatás szabályai

A Rendőrségről szóló 1992-es törvény (Police Functions Act of August 5th, 1992.) 22. cikke alapján a rendőrség a tömeges összejövetel közvetlen közelében tartózkodik és megteszi a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy biztosítsa a résztvevők békés magatartását. A következő esetekben a rendőrség feloszlathatja a rendezvényt, ha:

- a gyűlés résztvevői felfegyverzetek;
- a gyűlés bűncselekményt követ el;
- rombolást, gyilkosságot, rablást valósít meg vagy az emberek fizikai sértetlensége kerül veszélybe, vagy ennek gyanúja áll fenn;
- a gyűlés akadályozza a rendőri utasítások-, a rendőri intézkedések-, a bírósági utasítás vagy végzés végrehajtását.

Minden tiltott szabadtéri gyűlés illegálisnak minősül.

BULGÁRIA¹⁵

Bulgária [Alkotmányának](#) 43. cikke a következőket deklarálja:

- (1) *Minden állampolgárnak joga van a békés és fegyvertelen gyülekezéshez gyűlés és tüntetés formájában.*
- (2) *A gyűlések és tüntetések szervezésére és tartására vonatkozó szabályokat törvény határozza meg.*
- (3) *Nem szükséges bejelenteni a helyi önkormányzatnál a nem szabadtéri rendezvényeket.*

A békés gyülekezéshez való jog gyakorlását az 1990. évi Összejövetelekről, gyűlésekről és tüntetésekről szóló törvény (utolsó módosítás: 2010) szabályozza. A törvény úgy fogalmaz, hogy az összejöveteleken, gyűléseken és tüntetéseken való részvétel célja, hogy az állampolgárok kifejezzék véleményüket, attitűdjeiket és álláspontjukat politikai, gazdasági, társadalmi, kulturális és egyéb természetű kérdésekben (3. cikk). Az állampolgárokkal szemben nem történhet vádemelés vagy büntetés ezen események szervezése és a rajtuk való részvétel miatt, vagy azért mert kifejezték véleményüket, attitűdjeiket, álláspontjukat, kivéve, ha az bűncselekményt vagy más törvénysértést valósít meg (4. cikk).

¹⁵ Források: [Összejövetelekről, gyűlésekről és tüntetésekről szóló törvény](#) (1990. évi törvény 1998-ban módosított változata), [Az Összejövetelekről, gyűlésekről és tüntetésekről szóló törvény módosítása \(2010\)](#) (A törvénymódosítás elérhető [bolgár nyelven](#), illetve az egységes törvény szintén [bolgár nyelven](#).)

Bejelentés/Engedélyezés

A szabadtéri összejöveteleket vagy gyűléseket nem később, mint 48 órával az esemény kezdete előtt, írásban, a polgármesternél kell bejelenteni. Sürgős esetben a bejelentésnek egy napon belül meg kell történnie.

A tüntetéseket nem később, mint 72 órával az esemény előtt, szintén írásos formában, a polgármesternél kell bejelenteni. Sürgős esetben pedig nem később, mint két nappal a rendezvény napja előtt.

A szabadtéri összejövetelek, illetve gyűlések bejelentésének tartalmaznia kell:

- a szervező adatait,
- az összejövetel vagy gyűlés célját,
- helyét (tüntetés esetén az útvonalat) és idejét.

Korlátozások

A törvény 6. cikke alapján nem vehet részt a rendezvényen az a személy:

- akinél fegyver vagy egyéb olyan eszköz van, amely az emberek élete és egészsége ellen használható, vagy a tulajdon megrongálására alkalmas;
- aki egyértelműen ittas;
- elfedi magát, és ezzel megnehezíti az azonosítását.

Összejövetelek, gyűlések és tüntetések alapvetően a nap bármely szakában tarthatók, kivéve este 10 és reggel 6 óra között (5. cikk).

Helyszínét tekintve az összejövetel, illetve a gyűlés fedett helyen és a szabadtéren is tartható, azonban a Parlament, az elnök és a Minisztertanács épületei körül kijelölt zónán belül, valamint a katonai területek közvetlen közelében nem tartható összejövetel, gyűlés és tüntetés sem. Az épületek körül kijelölt ún. védelmi zónát az épületektől nem kevesebb, mint 5 és nem több, mint 20 méterre határozzák meg. A védelmi zónát esetenként állapítják meg az érintett szerv illetékesének a belügyminiszterrel egyeztetett javaslata alapján. Ezt Szófia polgármesterének is jóvá kell hagynia.

A polgármester a köznyugalom vagy a közlekedés biztonsága érdekében kérheti az összejövetel vagy gyűlés idejének és helyének, illetve a tüntetések útvonalának módosítását.

A betiltás és a felosztatás szabályai

A polgármester megtilthatja a rendezvény megtartását, ha (12. cikk):

- az esemény célja az alkotmányosan megalapozott állami rendszer erőszakos megváltoztatása, vagy az közvetlenül fenyegeti az ország területi integritását;
- veszélyezteti a közbékét;
- veszélyezteti a közegészséget;
- sérti más állampolgárok jogait és szabadságait.

A tiltásról írásban, a bejelentést követő 24 órán belül értesítik a szervezőt.

A polgármester feloszthatja az összejövetelt, gyűlést vagy tüntetést, ha azt nem a törvény előírásai alapján szervezték, illetve tartják meg.

A résztvevőknek kötelessége, hogy kövessék a rendezvény szervezőjének rend fenntartására irányuló utasításait. Azt a személyt, aki ezt megtagadja vagy megbontja a közbékét, vagy a 6. cikkben foglalt esetek valamelyikét, eltávolítják a rendezvényről (10. cikk).

Azok a személyek, akik megzavarják a köznyugalmat, vagy megszegik a törvényben foglaltakat, 50-300 bolgár levára büntethetőek, kivéve, ha tettükért szigorúbb büntetés jár (14. cikk.).

CSEH KÖZTÁRSASÁG¹⁶

A békés gyülekezéshez való jogot [Az alapvető jogok és szabadságok kartája](#) rögzíti (19. cikk). A Karta a cseh alkotmányos rend jogalapjának részét képezi. A jog gyakorlását a gyülekezési jogról szóló 84/1990. sz. törvény (továbbiakban: Gyülekezési törvény) tartalmazza.

A gyülekezési jog gyakorlásának keretén belül elismerik azokat a gyűléseket, melyek célja a véleménynyilvánítás és más alkotmányos jogok és szabadságok érvényre juttatása, az információk és nézetek megosztása, valamely közügy vagy közös ügy megoldásában való részvétel a vélemények kifejezése által. Az utcai felvonulások és demonstrációk céljuktól függetlenül a Gyülekezési törvény hatálya alá tartoznak.

Bejelentés/Engedélyezés

A szabadtéri gyülekezéseket az illetékes hatóságnál legalább 5 nappal korábban, írásban be kell jelenteni. Az illetékes hatóság jellemzően a helyi önkormányzat, viszont nagyobb gyűlések esetén, melyek átnyúlnak egy régió határán, az illetékes hatóság a belügyminisztérium.

A bejelentésnek tartalmaznia kell:

- a rendezvény célját;
- időpontját és helyszínét;
- a résztvevők várható létszámát;
- a szervező nevét és állandó lakcímét;
- a rendezvény biztosításához szükséges intézkedéseket.

Ha a bejelentésben valami nem megfelelő, akkor a szervezőt azonnal értesítik, aki ezt javíthatja. Amennyiben fennáll annak a lehetősége, hogy a rendezvényt megzavarják, a szervező kérheti az illetékes hatóságtól vagy a rendőrségtől az esemény biztosítását.

Korlátozások

A gyülekezéshez való jog korlátozható mások jogai és szabadságai, a közrend, az egészség, az erkölcs, a tulajdon és az állam biztonsága érdekében.

¹⁶ Forrás: The Helsinki Committee (2013): [Comparison on the rights limitations and procedures related to public gatherings and demonstrations across Europe](#). pp. 9-11.

A törvény egyetlen konkrét, helyszínrre vonatkozó korlátozást tartalmaz, miszerint a törvényhozó szervek, illetve a törvényhozás épületeinek és helyszíneinek 100 méteres körzetében nem tartható gyűlés, felvonulás, vagy demonstráció. Az illetékes hatóság további korlátozásokat állapíthat meg a gyülekezés helyszínére vonatkozóan.

A résztvevők nem takarhatják el az arcukat úgy, hogy az megnehezítse vagy megakadályozza az azonosításukat. A résztvevőknél nem lehet fegyver, robbanóanyag vagy más emberi életre ártalmas eszköz.

A betiltás és a felosztatás szabályai

A gyűlést, felvonulást, illetve demonstrációt betilthatják, ha:

- az korlátozza vagy akadályozza más állampolgárok emberi, politikai vagy más jogait nemzetiség, nem, faj, származás, politikai vagy más vélemény, vallás vagy társadalmi státusz alapján;
- az gyűlöletet kelt; vagy
- erőszakos cselekedet valósít meg.

Azok a személyek, akik bejelentés nélkül vagy tiltás ellenére szerveznek gyűlést, felvonulást vagy demonstrációt szabálysértést követnek el és pénzbírsággal büntethetőek.

DÁNIA¹⁷

A dán [Alkotmány](#) 79. cikke kimondja, hogy „Az állampolgárok előzetes engedély nélkül élhetnek a fegyvertelen gyülekezés jogával. A rendőrségnek joga van részt venni a nyilvános gyűléseken. A szabadtéri összejövetelek betilthatóak, ha azok veszélyeztetik a közbékét.”

A dán rendőrségi törvény, valamint a közrendi törvények szintén tartalmazznak a gyülekezési joggal kapcsolatos szabályokat.

Bejelentés/Engedélyezés

A szabadtéri demonstrációról legkésőbb a rendezvény kezdete előtt 24 órával értesíteni kell a rendőrséget. Ha a bejelentés nem történik meg, akkor pénzbírságot szabhatnak ki, viszont a demonstráció ettől még nem minősül illegálisnak.

A bejelentésnek tartalmaznia kell a demonstráció idejét és útvonalát, a gyűlés helyszínét.

Korlátozások

Ha a gyűlés jelentősen megzavarná a közlekedés rendjét, vagy mások számára jelentős kellemetlenséget okozna, a rendőrség kérheti a rendezvény más helyszínen való megtartását.

A rendőrség megtilthatja a szabadtéri gyűlés megtartását, ha az a közrendet veszélyezteti. Ide értendők azok az esetek is, mikor fennáll a tüntetők és más csoportok közötti konfliktus kialakulásának veszélye.

¹⁷ A gyűlés betiltásával, illetve felosztatásával kapcsolatban nem állnak rendelkezésre információk.

A 2001. június 7-i 471. törvény értelmében a rendőrség megtilthatja bizonyos helyszíneken és azok közvetlen közelében való gyülekezést, ha az az ott lakók kényelmét és biztonságát veszélyezteti.

A tartózkodási tilalmat szabályozó, ismertebb nevén „rocker törvény” értelmében a rendőrség megtilthatja egy bizonyos személynek a gyűlésen való részvételt, ha annak helyszíne egy olyan csoport találkozóhelye, amihez a személy tartozik vagy kötődik, és emiatt a rendőrség úgy ítéli meg, hogy az érintett személy jelenléte egy olyan lehetséges támadás veszélyét hordozza, mely veszélyezteti az ott és a környéken élőket. A tiltás csak akkor lehetséges, ha feltételezett, hogy a támadás és bekövetkezésének kockázata összefüggésben van a csoportok közötti konfliktussal, mindkét oldal erőszakot alkalmaz, beleértve a fegyverek és a robbanóanyag használatát is.

EGYESÜLT KIRÁLYSÁG¹⁸¹⁹

Az angol jogba 1998. évi [Emberi jogokról szóló törvény](#) ültette át az Emberi Jogok Európai Egyezményét, mely biztosítja a békés gyülekezéshez való jogot. A jog gyakorlását a [Közrendről szóló törvény](#) (1986) szabályozza. Külön cikk tartalmazza a nyilvános felvonulások és a nyilvános gyűlések esetét. A Közrendről szóló törvény gyűlésnek tekinti mindazon összejöveteleket, melyeken legalább 20 fő vesz részt.

Bejelentés/Engedélyezés²⁰

A nyilvános felvonulást nem kevesebb, mint 6 nappal a felvonulás tervezett időpontja előtt, írásban be kell jelenteni a rendőrségen, ha annak célja:

- valamely személy vagy csoport nézeteinek támogatása vagy ellenzése,
- valamely ügy vagy kampány népszerűsítése,
- valamely eseményről való megemlékezés.

Ha az esemény jellege miatt nem lehetséges a hat nappal korábbi bejelentés, akkor azt amint lehetséges, be kell jelenteni.

A Közrendről szóló törvény 11. cikke alapján a bejelentési kötelezettség csak a felvonulásokra, tehát a helyváltoztatással járó gyülekezésekre vonatkozik. A statikus gyűléseket nem kell bejelenteni.

A bejelentésnek tartalmaznia kell a felvonulás:

- dátumát,

¹⁸ Forrás: [Közrendről szóló törvény](#) (1986)

¹⁹ Az Egyesült Királyságban három jog különböztethető meg: az angol jog (Anglia és Wales), a skót jog (Skócia) és az észak ír jog (Észak-Írország). Az összeállítás alapvetően a gyülekezéshez való jog gyakorlásának angol jogi szabályozását mutatja be.

²⁰ Skóciában a nyilvános felvonulásokat 28 nappal a rendezvény előtt kell bejelenteni az illetékes helyi önkormányzatnál és a rendőrségen. Észak-Írországban a nyilvános felvonulásokat a rendőrségen, szintén 28 nappal a rendezvény előtt kell bejelenteni, vagy, ha ez ésszerű okból nem lehetséges, amint szükséges meg kell tenni a bejelentést.

Források: [Public Processions \(Northern Ireland\) Act 1998](#), The Helsinki Committee (2013): [Comparison on the rights limitations and procedures related to public gatherings and demonstrations across Europe](#). pp. 35-42.

- kezdési időpontját,
- tervezett útvonalát,
- a felvonulás szervezőjének nevét és címét.

Korlátozások

A nyilvános felvonulásokra vonatkozó korlátozásokat a törvény 12. cikke tartalmazza.

A felvonulás idejére és helyére, valamint annak körülményeire való tekintettel a legmagasabb rendfokozatú rendőr feltételeket határozhat meg, amennyiben okkal feltételezi, hogy:

- a felvonulás súlyos rendzavarást, a tulajdonban súlyos kárt, vagy a közösség életének komoly megzavarását eredményezheti, vagy
- ha a felvonulás célja mások megfélemlítése.

A rend megóvása, a károkozás, a zavar, illetve a megfélemlítés megelőzése érdekében megállapított szükséges feltételek közé értendő az útvonal meghatározása, illetve a bizonyos közterületekre való belépés tilalma is.

Az a szervező, aki tudatosan nem teljesíti rendőrség által meghatározott feltételeket, szabálysértést követ el és legfeljebb három hónapig terjedő szabadságvesztéssel vagy pénzbírsággal, vagy mindkettővel büntethető. Az a résztvevő, aki tudatosan nem teljesíti a meghatározott feltételeket, szintén szabálysértést követ el és pénzbírsággal büntethető. Az a személy, aki tudatosan a résztvevőket a meghatározott feltételek megszegésére, és így bűncselekmény elkövetésére ösztönzi, szabálysértést követ le, amiért legfeljebb három hónapig terjedő szabadságvesztéssel, vagy pénzbírsággal, vagy mindkettővel büntethető.

A nyilvános gyűlésekre vonatkozóan hasonló szabályozást tartalmaz a 14. cikk. A rendőrség a lebonyolítással kapcsolatban szintén feltételeket határozhat meg, továbbá ezek megszegése ugyanilyen büntetésekkel jár.

A betiltás és felosztatás szabályai

A törvény 13. cikke alapján, a rendőrség vezetője az adott kerületre vagy annak egy részére vonatkozóan kérheti a kerületi tanácstól a nyilvános felvonulások legfeljebb három hónapra történő betiltását, ha okkal feltételezi, hogy a fennálló körülmények miatt a felvonulás idején a kerület vagy annak egy része nem biztosítható a 12. cikkben meghatározott módon, mivel az a közrend súlyos megzavarásával járna. A kerületi tanács a belügyminiszter jóváhagyásával meghozhatja az erre vonatkozó rendeletet, illetve beleegyezésével azon módosításokat hajthat végre. A City of London kerületre és a fővárosi rendőrségi kerületre²¹ ettől eltérő szabályozás vonatkozik, ugyanis az itt tartandó felvonulásokat a rendőrkapitány tilthatja be a belügyminiszter jóváhagyásával.

Az a személy, aki a tiltó utasítás ellenére szervez felvonulást szabálysértést követ el, és legfeljebb három hónapig terjedő szabadságvesztéssel, vagy pénzbírsággal, vagy mindkettővel büntethető. Az a személy, aki a tiltásról tudva vesz részt az eseményen, szintén szabálysértést követ el és pénzbírsággal büntethető. Az a személy, aki tudva a felvonulás betiltásáról, más

²¹ Fővárosi rendőrségi kerület: Greater London, kivéve: City of London, the Inner Temple, the Middle Temple

személyt az azon való részvételre ösztönöz, szabálysértést követ el, és legfeljebb három hónapig terjedő szabadságvesztéssel, pénzbírsággal vagy mindkettővel büntethető.

*Birtokháborító gyűlések tilalma*²²

Ha a rendőrség okkal feltételezi, hogy egy korlátozott hozzáférésű vagy nem nyilvános helyszínen tartott gyűlést vélhetően a tulajdonos engedélye nélkül tartanak meg az adott helyszínen, vagy túllép az engedély határain; vagy az a közösség életének súlyos megzavarását; a táj, az épületek, illetve emlékművek rongálását okozza; kérheti a kerületi tanácstól az ilyen helyszíneken történő gyűlések tilalmának elrendelését. A tilalom legfeljebb négy napra rendelhető el. Angliában és Walesben a belügyminiszter egyetértésével hozza meg a tanács a határozatot, valamint azt a miniszter beleegyezésével módosíthatja. Skóciában a kerületi tanács a kérésnek megfelelően hozza meg a határozatot. A City of London és a fővárosi rendőrségi kerületben a felvonulások betiltásához hasonlóan a betiltásra vonatkozó utasítást a rendőrség adja ki a belügyminiszter jóváhagyásával.

A birtokháborító gyűlések tilalma kiterjed:

- mindazon gyűlésekre, melyeket a nyilvánosság számára nem vagy csak korlátozottan hozzáférhető helyszínen tartanak,
- amelyeket tiltott körülmények között tartanak (pl. a tulajdonos engedélye nélkül).

Az a személy, aki a tiltó utasítás ellenére szervez birtokháborító gyűlést szabálysértést követ el, és legfeljebb három hónapig terjedő szabadságvesztéssel, vagy pénzbírsággal, vagy mindkettővel büntethető. Az a személy, aki a tiltásról tudva vesz részt az eseményen, szintén szabálysértést követ el és pénzbírsággal büntethető. Angliában és Walesben az a személy, aki tudva a gyűlés betiltásáról, más személyt az azon való részvételre ösztönöz, szabálysértést követ el, és legfeljebb három hónapig terjedő szabadságvesztéssel, pénzbírsággal vagy mindkettővel büntethető.

ÉSZTORSZÁG

A békés gyülekezés szabadságát az [Észt Köztársaság Alkotmánya](#) védi.

„Mindenkinek joga van előzetes engedély nélkül a békés gyülekezéshez és az összejövetelek szervezéséhez. Ez a jog törvénnyel korlátozható, amennyiben azt a nemzetbiztonság, a közrend, a közérkölc, a közlekedés biztonsága és a résztvevők biztonsága, vagy valamely fertőző betegség terjedésének megelőzése indokolja.” (47. cikk)

A gyülekezési jogra vonatkozó különös szabályokat a [Rendvédelmi törvény](#) határozza meg. A törvény 2014. július 1-jén lépett hatályba, és ezzel egyidejűleg a korábbi Gyülekezési törvény hatályát veszítette.

A Rendvédelmi törvény értelmében a nyilvános összejövetelek lehetnek nyilvános gyűlések, melyek során az emberek közterületen találkoznak abból a célból, hogy közösen véleményt formáljanak, vagy azt kifejezzék.

²² Olyan gyűlések, melyek helyszínéhez nincs mindenkinek hozzáférése vagy a hozzáférés korlátozott.

Bejelentés/Engedélyezés

A nyilvános gyűléseket a rendőrségnél kell bejelenteni nem később, mint 4 munkanappal, de nem korábban, mint 3 hónappal az esemény napja előtt, ha:

- a rendezvény a közlekedés átszervezését igényli, vagy
- külső helyszínen tartják az összejövetelt és a gyűlés megtartása sátor, színpad, stand vagy más nagyobb szerkezet felállítását igényli, azon hang vagy világító berendezést használnak, vagy más módon zavarhatják, akadályozhatják az épület normál használatát.

A bejelentés megtehető elektronikusan (egész nap, e-mailben) a rendőri prefektúrán, vagy papíron (munkaidőben) a rendőrségen. Az elektronikusan beküldött bejelentéseket digitális aláírással kell ellátni.

A bejelentésnek tartalmaznia kell:

- a gyűlés tárgyát;
- a gyűlés helyszínét, és ha ismert, akkor útvonalát;
- a résztvevők várható létszámát;
- a gyűlés dátumát, kezdési időpontját, várható befejezését;
- a szervező nevét, személyi azonosító kódját vagy születési dátumát, elérhetőségeit;
- ha a gyűlést jogi személy szervezi, akkor meg kell adni a jogi személy nevét és regisztrációs kódját, valamint a szervezői jogokat gyakorló személy nevét, személyi azonosító kódját vagy születési idejét, elérhetőségeit;
- a gyűlésen használt hang- és világítóberendezéseket; továbbá
- a sátrak, színpadok, standok és egyéb nagyméretű szerkezetek használatáról kell nyilatkozni.

A spontán gyűléseket nem kell előzetesen bejelenteni.

Sürgős gyűlések esetén, ha az előzetes bejelentésre az esemény jellege miatt nincs mód, akkor az igény felmerülését követően a gyűlést azonnal be kell jelenteni.

Korlátozások

Tilos olyan rendezvényt szervezni és tartani, ami (62. cikk):

- az Észt Köztársaság függetlensége és szuverenitása ellen irányul vagy erővel akarja megváltoztatni az Észt Köztársaság alkotmányos rendjét;
- az Észt Köztársaság területi integritását akarja erővel megsérteni;
- gyűlöletet, erőszakot vagy diszkriminációt kelt, mely alapja nemzetiség, faj, szín, nem, nyelv, származás, vallás, szexuális beállítottság, politikai nézet, vagyoni vagy társadalmi helyzet;
- célja bűncselekmény megvalósítása vagy arra való felbujtás.

Tilos gyűlést tartani (63. cikk):

- járvánnyal sújtott területen;
- határátkelőhelyen és az EU külső határától számított 100 méteres körzetben;
- az 1000 V nominális feszültség feletti elektromos berendezések védelmi zónájában;
- minden olyan egyéb helyen, melyet törvény tilt.

A szervezőnek:

- biztosítani kell a gyűlés békés megtartását és a gyűlésen a résztvevők biztonságát;
- biztosítani kell, hogy a gyűlésen használt tárgyak egyike sem veszélyezteti a gyűlésen nem-résztvevő személyeket, a tulajdont vagy a környezetet;
- elérhetőnek kell lennie a megadott elérhetőségein a gyűlés bejelentésétől a gyűlést követő napig;
- teljesítenie kell minden olyan előírást, melyet a rendőrség vagy más illetékes végrehajtó szerv határozott meg a rend biztosítása érdekében;
- a gyűlést követően ésszerű határidőn belül biztosítani kell a speciális szerkezetek eltávolítását;
- gondoskodnia kell arról, hogy a gyűlés ideje alatt keletkezett szemetet a rendezvény után elszállítsák.

A prefektus kérheti a szervezőt a gyűlés idejének vagy helyének megváltoztatására, ha:

- már hamarabb bejelentettek egy másik gyűlést ugyanarra a helyre és időre, vagy
- egy másik nyilvános összejövetel megtartására (ugyanazon a helyen és időben) nagyobb igény van és nem lehetséges a két nyilvános összejövetel ugyanazon időben és helyen történő megrendezése;
- elkerülhetetlen a rend súlyos megzavarása.

A betiltás és a felosztatás szabályai

A szervezőnek azonnal fel kell függesztenie a nyilvános gyűlést, ha az jelentős vagy súlyos közvetlen fenyegetést jelent, vagy a 62. cikkben meghatározott esetek valamelyike áll fenn.

A prefektus betilthatja a gyűlést, ha:

- a gyűlés szervezője nem ért egyet a meghatározott korlátozásokkal vagy azokat nem teljesíti;
- okkal feltételezhető, hogy a gyűlés megtartása súlyos fenyegetést jelent és más intézkedésekkel ez nem akadályozható meg.

FINNORSZÁG

Az [Alkotmány](#) 13. cikke deklarálja, hogy mindenkinek joga van engedély nélkül gyűléseket és demonstrációkat szervezni, valamint azokon részt venni. A jog gyakorlásának részletes szabályozását a [Gyülekezési törvény](#) tartalmazza.

A Gyülekezési törvény 2. paragrafusa definiálja a nyilvános gyűlés és a nyilvános esemény fogalmát. Nyilvános gyűlésnek tekinthető a tüntetés vagy más gyűlés, melyen a részvétel vagy a megfigyelés nyitott azok számára is, akiket nem hívtak meg. Azok a demonstrációk, melyek célja pusztán az egyes egyének véleményének kifejezése, nem minősül nyilvános gyűlésnek.

A *nyilvános gyűlések* szabadtéren tarthatóak: köztereken, utcákon és egyéb olyan közterületeken, melyek használatához nem szükséges a tulajdonos vagy birtokos engedélye.

A *nyilvános események* körébe tartozik a verseny, az előadás, a szórakoztató és az egyéb olyan események, melyek a nyilvánosság számára nyitottak, de nem tekinthetők nyilvános gyűlésnek. Ha a részvétel meghívást vagy egy adott szervezet tagságát követeli meg, akkor az szintén a nyilvános esemény kategóriájába tartozik, kivéve, ha az esemény a résztvevők száma, az esemény típusa vagy egyéb más speciális körülmény miatt magánjellegű.

Nyilvános esemény tartható magántulajdonban lévő helyszínen, azonban ekkor a tulajdonos vagy birtokos korlátozhatja a gyűlés helyszínének használatát, ha az indokolatlan kellemetlenséget okoz számára vagy károsítja a környezetet.

Bejelentés/Engedélyezés

Mindkét típusú gyülekezésre bejelentési kötelezettség vonatkozik. Ha a *nyilvános gyűlést* közterületen tartják, akkor azt a szervezőnek legkésőbb 6 órával a gyűlés kezdete előtt szóban vagy írásban be kell jelentenie a helyi rendőrségen. Elfogadható a későbbi bejelentés is, ha a gyűlés nem jár a közrend jelentős megzavarásával.

A *nyilvános események* esetén a szervezőnek 5 nappal az esemény előtt írásban értesítenie kell a helyi rendőrséget. Ebben az esetben is elfogadható a későbbi bejelentés, ha az nem zavarja meg a közrendet és, ha a bejelentés nem akadályozza indokolatlanul a rendőrséget feladatai ellátásában.

A résztvevők alacsony létszáma, az esemény természete vagy helyszíne miatt nem szükséges azoknak a nyilvános eseményeknek a bejelentése, melyek nem igényelnek a rend- vagy a biztonság fenntartására; a nem-résztvevők kényelmetlenségei- vagy a környezet károsításának megelőzésére; illetőleg a speciális forgalmi változtatásokra vonatkozóan intézkedéseket.

A bejelentésnek tartalmaznia kell:

- a rendezvény szervezőjét;
- a rendezvény célját;
- a rendezvény helyszínét, illetve a felvonulás útvonalát;
- a rendezvény kezdési és várható befejezésének időpontját;
- a szervező által kijelölt azon személyeket, akik a rendezvény alatt fenntartják a rendet;
- azon szerkezetek és más speciális eszközök felsorolását, melyeket a rendezvényen használnak;
- azt a kontaktszemélyt, akivel a rendőrség a rendezvénnyel kapcsolatban felveheti a kapcsolatot.

Korlátozások

A nyilvános gyűléseknek és a nyilvános eseményeknek békés jellegűnek kell lenniük, azok nem veszélyeztethetik a résztvevők és a nem-résztvevők biztonságát, nem sérthetik jogaikat. A gyűlés nem károsíthatja jelentősen a környezetet.

A törvény rögzíti, hogy elfogadható ok nélkül senki nem részesülhet a többiekhez képest különös bánásmódban személyes körülményei/jellemzői miatt.

Ha több nyilvános gyűlést is bejelentenek ugyanarra a helyre és időre, és azok egyidejű megtartása nem lehetséges, akkor annak a szervezőnek van elsőbbsége, aki a bejelentést korábban megtette, kivéve, ha a gyűlés helyszínét hagyományosan vagy szerződés alapján egy másik gyűlés használja. Ebben az esetben a rendőrség (a kontaktszeméllyel történő egyeztetést követően) áthelyezi a gyűlést egy másik helyszínre vagy időpontra.

Ha fennáll annak a kockázata, hogy a nyilvános gyűlés a bejelentett helyszínen veszélyezteti az emberek biztonságát, jelentős kárt okoz a környezetben vagy a tulajdonban, a nem-résztvevők számára indokolatlan kellemetlenséget okoz, a közlekedést akadályozza, vagy, ha egy köztisztület által szervezett nemzetközi konferencia vagy más esemény hasonló biztonsági intézkedéseket igényel, akkor a rendőrség (a kontaktszeméllyel folytatott egyeztetést követően) áthelyezheti az eseményt egy másik helyszínre.

Ha a közlekedés indokolja, a rendőrség módosíthatja a felvonulás útvonalát a kontaktszeméllyel való egyeztetést követően.

Ha a kontaktszemély nem elérhető, a rendőrség egyeztetés nélkül megteheti ezeket az intézkedéseket.

A nyilvános gyűléseken és nyilvános eseményeken, valamint azok közvetlen környezetében senki nem tarthat magánál lőfegyvert, robbanóanyagot, éles lőfegyvert és más hasonló tárgyakat és anyagokat.

A betiltás és a felosztatás szabályai

A rendőrség megtilthatja a *nyilvános eseményt*, ha más intézkedések nem bizonyultak elegendőnek, illetve, ha:

- az esemény illegális, az sérti a Gyülekezésszóló törvényt vagy a benne foglaltakat;
- a rend és a biztonság nem tartható fent a rendezvényen;
- a rendezvény veszélyezteti az egészséget vagy kárt okoz a tulajdonban;
- a nem-résztvevők számára a rendezvény jelentős kellemetlenséget okoz vagy károsítja a környezetet.

A *nyilvános gyűlés* vezetője vagy szervezője felfüggesztheti a gyűlést vagy annak felosztatására adhat utasítást, ha annak folytatása közvetlen veszélyt jelent az emberek biztonságára, a tulajdonra, vagy a környezetre. Ha a korábbi intézkedések nem bizonyultak megfelelőnek, akkor a legmagasabb rendfokozatú rendőr felfüggesztheti vagy feloszlathatja a gyűlést. Továbbá akkor is élhet a rendőrség ezzel az eszközzel, ha máskülönben a nyilvános gyűlés jogellenessé válna.

A *nyilvános eseményt* a szervező törölheti, megszakíthatja, vagy feloszlathatja, ha:

- az esemény illegális, az sérti a Gyülekezéssről szóló törvényt vagy a benne foglaltakat;
- a rend és a biztonság nem tartható fent a rendezvényen;
- a rendezvény veszélyezteti az egészséget vagy kárt okoz a tulajdonban;
- a nem-résztevők számára a rendezvény jelentős kellemetlenséget okoz vagy károsítja a környezetet.

Ugyanezen körülmények esetén a rendőrség vagy a rend fenntartásáért felelős személy megakadályozhatja vagy megszakíthatja a nyilvános eseményt, vagy ha a korábbi intézkedések nem bizonyultak megfelelőnek, akkor feloszlathatja.

FRANCIAORSZÁG²³

Az 1958. évi, ma hatályban lévő francia [Alkotmány](#) nem tartalmazza explicit módon a gyülekezés szabadságát. Preambulumában az 1946. évi Alkotmányt idézi, mely megerősítette az 1789-es Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozatát²⁴ és az abban foglalt emberi jogokat. Franciaország a gyülekezéshez való jogot az Emberi Jogok Európai Egyezménye által garantálja.

A gyülekezési jog szabályozásával a Gyülekezési jogról szóló 1881. június 30-i törvény, a nyilvános gyűlésekről szóló 1907. évi törvény, valamint az 1935. október 23-i rendeleti törvény foglalkozik. Előbbi a köztéri gyülekezéseket, koncerteket, előadásokat szabályozza; míg utóbbi tárgyát a tüntetések képezik.

A francia Legfelsőbb Bíróság értelmezése szerint a gyűlés az emberek olyan szándékos összejövetele valamely nyilvános helyen, mely célja a nézetek és vélemények kifejezése.

Bejelentés

A Gyülekezési jogról szóló 1881. június 30-i törvény értelmében a köztéri gyülekezés szabadon tartható, előzetes engedélyezéshez nem kötött.

Az 1935. október 23-i rendeleti törvény a tüntetésekre vonatkozóan előírja, hogy azokat az esemény tervezett időpontja előtt 3-15 napon belül a helyi prefektúrán, városházán kell bejelenteni.

A bejelentésnek tartalmaznia kell:

- a demonstráció okát;
- időpontját, kezdési időpontját;
- helyét;
- útvonalát.

²³ Felhasznált források: #3163 ECPRD (2016); Peters, Anne Prof. Dr. – Dr. Ley, Isabelle (2014): [Comparative Study: Freedom of Peaceful Assembly in Europe](#), pp. 26-34.;

European Court of Human Rights (2014): Right to Peaceful Assembly. The Law Library of Congress, pp. 5-6.

²⁴ Az Emberi és Polgári Jogok Nyilatkozata (1789) a szabad véleménynyilvánításhoz való jogot tartalmazza.

Korlátozások

Az 1881. június 30-i törvény meghatározza, hogy milyen gyűlések nem tarthatóak közterületen. Főszabály szerint 23 óra után nem tarthatóak gyűlések; viszont abban az esetben, ha a gyűlés helyszíne később zár be, mint 23 óra, a gyűlés befejezési időpontja a hely zárásáig kitolható.

Tilos a gyűlésen vagy a tüntetésen fegyvert viselni.

A betiltás és a felosztatás szabályai

A prefektus vagy a polgármester betilthatja a tüntetést, ha úgy véli, hogy az súlyosan megzavarja a közrendet.

A korábban betiltott demonstráció megtartása büntetendő.

Bár a francia jog nem szabályozza az ellendemonstrációkat, a gyakorlatban előfordul, hogy arra hivatkozva tiltanak be bizonyos gyűléseket.

Az ún. Benjamin-ítélet²⁵ (1933) alapján be lehet tiltani egy gyülekezést, ha az súlyosan veszélyezteti a közrendet és annak fenntartására nincs más mód.

A Büntető törvénykönyv: (431-3 cikkely) értelmében a gyülekezést betiltják, ha annak résztvevői fegyvert viselnek, vagy a gyülekezés célja egy bírósági döntés végrehajtásának megakadályozása.

GÖRÖGORSZÁG²⁶

A görög [Alkotmány](#) 11. cikke garantálja a görögök számára a békés és fegyvertelen gyülekezéshez való jogot, valamint rögzíti, hogy a szabadtéri gyűléseket indokolt esetben rendőrségi döntés alapján be lehet tiltani, ha súlyos veszély fenyegeti a közbiztonságot, vagy egy adott területen a társadalmi és gazdasági életet komoly zavargás fenyegeti. A jog gyakorlását a 794/1971 törvényerejű rendelet szabályozza. A nyilvános gyűléseket mint olyan gyűléseket határozza meg, melyek célja, hogy a résztvevők közösen kifejezzék véleményüket, előmozdítsák közös igényeiket.

Görögországban a Gyülekezési jogról szóló törvényerejű rendelet nem védi a spontán, előzetes szervezés nélküli összejöveleteket.

Bejelentés/Engedélyezés

A szabadtéren tartandó gyűléseket 48 órával korábban be kell jelenteni az illetékes hatóságnál (önkormányzat vagy rendőrség).

A bejelentésnek tartalmaznia kell:

- a gyülekezés típusát;
- a gyűlés időpontját, kezdési idejét, pontos helyszínét és/vagy útvonalát;

²⁵ Az eset leírása [francia nyelven itt](#) érhető el.

²⁶ A felhasznált források: #3163 ECPRD (2016); #ECPRD 2553 (2014); OSCE-ODIHR (2014): Monitoring of Freedom of Peaceful Assembly in Selected OSCE Participating States (May 2013 – July 2014) [Report](#).

- a szervező címét.

Korlátozások

Nem lehet gyűlést tartani a délutáni és az éjszakai úgynevezett „csendes órákban”, illetve 23 óra után²⁷.

A gyűlés megtartásával kapcsolatban a rendőrség feltételeket határozhat meg.

A betiltás és felosztatás szabályai

A rendőrség betilthatja vagy feloszthatja a gyűlést, ha azt nem jelentették be megfelelően.

Mivel a gyűlés szervezőjének (vezetőjének) és helyetteseinek (irányító bizottság) feladata a gyűlés normál menetének biztosítása, a megfelelő intézkedések megtétele (beleértve a rendőrségi közbelépés kérését is), ezért a rendőrség utasíthatja a gyűlés vezetőjét vagy irányító bizottságát, hogy állítsa vissza az esemény jogszerű (értsd: békés) jellegét, vagy máskülönben függessze fel, illetve oszlassa fel az eseményt. Ha a gyűlés vezetője vagy irányító bizottsága ezt megtagadja, vagy nem tudja teljesíteni, akkor a rendőrségnek joga van a gyűlés felosztatására.

A felosztatás szabályait a 269/1972 Royal Decree tartalmazza.

A rendőrség betilthatja a gyűlést, ha az veszélyezteti a közrendet vagy a közbiztonságot, és azt más intézkedésekkel nem lehet megakadályozni.

Egy gyűlés betiltható, ha:

- az erőszakos cselekményt valósít meg;
- veszélyezteti a résztvevők vagy mások életét, fizikai sértetlenségét;
- bűncselekményt valósít meg.

HOLLANDIA

A holland [Alkotmány](#) garantálja a gyülekezéshez és a tüntetéshez való jogot, valamint rögzíti, hogy az egészség védelme, a közlekedés és a zavargások megállítása vagy megelőzése érdekében a parlament törvényben korlátozhatja annak gyakorlását. A jog gyakorlását az 1988-as Gyülekezési törvény szabályozza.

A gyülekezési jog hatálya alá tartozó események kulcseleme, hogy azok célja valaki véleményének a kinyilvánítása csoportban (gyűlés) vagy csoportként (tüntetés).

Bejelentés/Engedélyezés

Mind a gyűléseket, mind a tüntetéseket be kell jelenteni a polgármesternél.

A közterületen tartott találkozókhoz és tüntetésekhöz szükséges bejelentés tartalma településenként eltérő, mivel azt a városi tanács rendeletben határozza meg. A rendelet minden

²⁷ OSCE-ODIHR (2014): Monitoring of Freedom of Peaceful Assembly in Selected OSCE Participating States (May 2013 – July 2014) [Report](#). Warsaw. p. 40.

esetben tartalmazza, hogy írásos bejelentés szükséges, meghatározza a bejelentés határidejét és a bejelentéshez szükséges adatokat.

*Hága példája*²⁸

A gyűlést, illetve a tüntetést az esemény tervezett időpontjához képest legalább 4x24 órával korábban kell bejelenteni a polgármesternél, mely időkeretbe a hétvégék és a nemzeti ünnepek is beleszámítanak.

A bejelentésnek tartalmaznia kell:

- a szervező nevét, címét, telefonszámát és, ha van, akkor a faxszámát;
- a rendezvény célját;
- a rendezvényen használandó eszközöket (zászlók, transzparenszek, zene, stb.);
- a rendezvény dátumát, kezdési időpontját és befejezésének időpontját;
- felvonulás esetén az indulási és az érkezési helyet;
- a résztvevők számát;
- a résztvevők részvételének módját (pl.: gyalog, biciklivel vagy autóval);
- a rend megőrzése érdekében tett intézkedéseket.

Korlátozások

A gyülekezés vagy tüntetés során a résztvevők nem követhetnek el törvénysértést.

A Gyülekezési törvény alapján a polgármester feltételeket és korlátozásokat határozhat meg a nyilvános gyűlések és tüntetések lebonyolítására vonatkozóan.

A betiltás és a felosztatás szabályai

A polgármester az egészség védelme, a közlekedés zavartalansága, illetve a közrend helyreállítása vagy megelőzése érdekében betilthatja a gyűléseket és tüntetéseket.

HORVÁTORSZÁG

A horvát [Alkotmány](#) 42. cikke mindenki számára garantálja a nyilvános gyűléshez és a békés tüntetéshez való jogot. A Gyülekezési törvény (Public Assembly Act) kimondja, hogy:

- 1. §: Mindenkinek joga van a nyilvános gyülekezéshez, melynek feltételeit ez a törvény határozza meg.*
- 2. §: E törvény értelmében nyilvános gyűlés alatt a békés gyülekezések és nyilvános tiltakozások, nyilvános események és a gyülekezés egyéb formái értendőek.*

A Védelmi minisztérium és a Horvát Fegyveres Erők tagjainak nyilvános gyülekezési jogát külön szabályozzák.

²⁸ Forrás: Hága város [honlapja](#)

A Gyülekezési törvényt utoljára 2012-ben módosították. A módosítás újra bevezette, hogy békés gyűlés és tüntetés tartható a zágrábi Szent Márk téren, a horvát Parlament, a kormány és az Alkotmánybíróság épületével szemben.

A törvény alapján a békés gyülekezés és nyilvános tüntetés alá értendő minden olyan szervezett összejövetel, melyen több, mint 20 ember részt vesz, annak megtartásának célja politikai, társadalmi és nemzeti gondolatok és célok nyilvános kifejezése és népszerűsítése. Az összejövetel formája lehet gyűlés vagy felvonulás.

Bejelentés/Engedélyezés

A békés gyülekezést és a nyilvános tüntetést a rendezvény szervezőjének vagy képviselőjének a rendőrségen kell bejelentenie 5 nappal az esemény kezdete előtt. Különösen indokolt esetben a bejelentés megtehető 48 órával a rendezvény kezdete előtt.

Azokat az összejöveleteket, amelyek a közlekedés területén speciális biztonsági intézkedéseket igényelnek, szintén be kell jelenteni.

Nem kell bejelenteni a bejegyzett politikai pártok, szakszervezetek és egyéb társulások, nem szabadtéri összejöveleteit, gyűléseit, megbeszéléseit, kerekasztalaik. Az egyéni (egyszemélyes) tiltakozást szintén nem bejelentés-köteles.

A bejelentésnek tartalmaznia kell:

- a békés gyűlés és a nyilvános tüntetés célját, helyét, dátumát és időpontját;
- a szervező vagy képviselője adatait;
- a békés gyűlés és nyilvános tüntetés vezetőjének személyes adatait;
- a biztonsági személyzet létszámát;
- a résztvevők várható létszámát.

Korlátozások:

Békés gyűlés és nyilvános tüntetés bármely olyan helyszínen tartható, mely erre a célra megfelel, a kivételeket a Gyülekezési törvény 11. cikke sorolja fel:

- kórházak közelében, olyan módon, hogy akadályozzák a mentőkhöz való hozzáférést, zavarják a betegek nyugalmát;
- óvodák és általános iskolák közelében akkor, mikor a gyerekek bent vannak;
- nemzeti és természetvédelmi parkokban, ez alól kivételt képeznek azok a békés gyűlések és tüntetések, melyek célja a természet- és környezetvédelem támogatása;
- autópályákon és főbb útvonalakon az utak biztonságát veszélyeztetve;
- olyan egyéb helyeken, ahol az adott időben, a résztvevők száma vagy a gyülekezés jellege nagyobb számú állampolgár mozgását és munkáját zavarja.

A Gyülekezési törvény 2012-es módosítása alapján ismét tartható békés gyűlés és nyilvános tüntetés a zágrábi Szent Márk téren a következő megkötésekkel (11. cikk 1. bekezdés 6. pont):

- nem kevesebb, mint 10 méterre a horvát Parlament és a Horvát Köztársaság Kormánya épületétől, valamint nem kevesebb, mint 20 méterre a Horvát Köztársaság Alkotmánybíróságának épületétől²⁹;
- a résztvevők maximális létszáma 1500 fő;
- a békés gyűlés, illetve a nyilvános tüntetés 8 és 22 óra között tartható;
- a résztvevők a következő útvonalon érkehetnek: Josip Juraj Strossmayer sétány, Ivan Zakmardi lépcső, Dverce utca, Ciril és Metod utca
- a fogyatékos és korlátozott mozgásképességű résztvevők a Kamenita utcán keresztül közelíthetik meg a területet.

A nyilvános gyülekezéshez való jog törvény által korlátozható a következő okokból:

- mások szabadságainak és jogainak védelme,
- a jogrend védelme,
- a közérkölc védelme,
- az egészség védelme érdekében.

A betiltás és a felosztatás szabályai

A rendezvény vezetője felfüggesztheti az eseményt, ha az erőszak valós és közvetlen veszélye áll fenn. A nyugalom és a rend visszaállítását követően pedig dönthet a rendezvény folytatásáról.

A belügyminiszter betilthatja a békés gyűlést és nyilvános tüntetést, ha (14. cikk):

- azt nem időben és nem megfelelően jelentették be;
- olyan helyszínre jelentették be a rendezvényt, ahol a törvény értelmében nem tartható nyilvános gyűlés;
- a 11. cikk 1. bekezdés 6. pontjában meghatározott helyre jelentették be a gyűlést, de az ellentétes a cikk 2. és 3. alpontjával (résztvevők maximális száma meghaladja az 1500 főt; valamint az eseményt a meghatározott időintervallumon kívül tartják);
- a gyülekezés célja háborúra vagy erőszakra való ösztönzés, annak támogatása; nemzeti, faji vagy vallási alapú gyűlöletkeltés; az intolerancia bármely formája;
- a nyilvános gyűlés vagy tüntetés megtartása magában hordozza az erőszak, illetve a köznyugalom és közrend súlyos megzavarásának veszélyét

A betiltásról szóló döntést legkésőbb 24 órával a békés gyülekezés, vagy a nyilvános tüntetés kezdete előtt kell meghozni. A döntés ellen a Horvát Köztársaság Közigazgatási Bíróságán a döntést követő 3 napon belül lehet fellebbezést benyújtani.

A belügyminisztérium megakadályozhatja vagy feloszlathatja a békés gyűlést és a nyilvános tüntetést, ha (22. cikk):

- azt nem jelentették be vagy betiltották;

²⁹ Korábbi szabályozás: nem kevesebb, mint 100 méterre a horvát Parlament, a Horvát Köztársaság Elnöke, a Horvát Köztársaság Kormánya és a Horvát Köztársaság Alkotmánybíróságának épületétől.

- azt olyan helyen tartják, amit nem említettek meg a bejelentésben;
- a 11. cikk 1. bekezdés 6. pontjában megjelölt területeken a résztvevők száma meghaladja az 1500 főt és a meghatározott időkereten kívül tartják;
- a rendezvény valamely résztvevője fegyvert visel;
- a résztvevők a háborút, erőszakot, a faji vagy vallási alapú gyűlöletet vagy az intolerancia bármely formáját támogatják vagy ösztönzik;
- a biztonsági személyzet nem képes fenntartani a nyugalmat és a rendet;
- valós és közvetlen veszély fenyegeti a résztvevők vagy más emberek egészségét;
- az erőszak, illetve a köznyugalom és a közrend megzavarásának egyéb valós és közvetlen veszélye áll fenn.

LENGYELORSZÁG

A lengyel [Alkotmány](#) 57. cikke mindenki számára biztosítja a békés gyülekezéshez való jogot, és az ilyen gyülekezésen való részvétel jogát. A szabadságjog részletes szabályozását a 2015. július 24-i Gyülekezési törvény tartalmazza. A törvény 3. cikkében definiálja a gyűlés fogalmát, miszerint az az emberek összejövetelét jelenti olyan nyílt téren, mely bárki számára elérhető, azzal a céllal, hogy megvitassanak egy adott ügyet vagy közösen kinyilvánítsák álláspontjukat egy közüggel kapcsolatban. A törvény külön nevesíti a spontán gyűléseket, melyek valamely közüggel kapcsolatos hirtelen és váratlan eseménnyel vannak kapcsolatban, megtartásuk más időpontban értelmetlen vagy jelentéktelen a nyilvános vita szempontjából.

A törvény nem vonatkozik az állami szervek által szervezett gyűlésekre, valamint az egyházak és vallási felekezetek tevékenysége keretében megtartott gyűlésekre.

Bejelentés/Engedélyezés³⁰

A nyilvános gyűlés szervezője köteles írásban, faxon, szóban vagy elektronikus úton bejelenteni a helyi önkormányzatnál a rendezvényt nem később, mint 6 nappal, de nem korábban, mint 30 nappal a gyűlés tervezett időpontja előtt.

A helyi önkormányzat meghatározhat olyan területeket, ahol a gyűlések megtartásához nem szükséges bejelentés.

A helyi önkormányzat a bejelentés beérkezésekor, késedelem nélkül közzéteszi a gyűlés helyét és idejét a központi tájékoztató honlapon (Public Information Bulletin).

Korlátozások

Az Alkotmány értelmében az emberi és állampolgári jogok korlátozhatóak hadi állapot és rendkívüli állapot idején, így a békés gyülekezéshez való jog, és a gyűléseken való részvétel joga is korlátozható.

³⁰ A felhasznált források alapján a bejelentés tartalmáról nem áll rendelkezésre információ.

A betiltás és a felosztatás szabályai

A helyi önkormányzat nem később, mint 96 órával a gyűlés tervezett időpontja előtt megtilthatja a nyilvános gyűlést, ha annak megtartása ellentétes a békés gyülekezés szabadságával vagy büntetőjogba ütközik, illetve ezek veszélye áll fenn. A betiltásról szóló döntést azonnal közzéteszik a központi információs honlapon és azt a szervezőnek elektronikusán megküldik.

A helyi önkormányzatot képviselő személy felosztatja a gyűlést, ha az veszélyezteti az egyének életét vagy egészségét, jelentős értékű tulajdont; vagy megsérti a Gyülekezési törvény vagy a büntető törvénykönyv előírásait és a gyűlés vezetője megtagadja a gyűlés felosztatását annak ellenére, hogy ennek szükségességére felszólították.

LETTORSZÁG

A lett [Alkotmány](#) védi a békés gyülekezéshez, utcai tüntetéshez és demonstrációhoz való jogot (103. cikk). A békés gyülekezéshez való jog gyakorlását a [Gyülekezésekről, összejövetelekről és demonstrációkról szóló törvény](#) (továbbiakban: Gyülekezési törvény) szabályozza. Formája lehet gyűlés, felvonulás, vagy demonstráció.

A törvény értelmében mindenkinek joga van a békés gyűlés, felvonulás és demonstráció szervezéséhez és az azon való részvételhez. A jog csak törvényben korlátozható az állam és a közbiztonság védelme, a zavargások és bűncselekmények megelőzése, a közegészség és a közérkölc, valamint mások jogai és szabadságai védelme érdekében.

A Gyülekezési törvény a következőképpen definiálja a benne szabályozott rendezvénytípusokat:

Gyűlés: célja, hogy az emberek kifejezzék gondolataikat és véleményüket (pl. különböző társadalmilag meghatározó politikai, gazdasági vagy társadalmi természetű témában).

Felvonulás: utakon, utcákon, tereken, járdán vagy más közlekedési területen szervezett menet, mely célja a gondolatok és vélemények kifejezése (pl. különböző társadalmilag meghatározó politikai, gazdasági vagy társadalmi természetű témában).

Demonstráció (picket): olyan nyilvános helyen tartott esemény, ahol egy vagy több személy kinyilvánítja gondolatait és véleményét (például különböző társadalmilag jelentős politikai, gazdasági vagy társadalmi természetű ügyekben), poszttereket, szlogeneket, transzparenszeket használva. De nem tartanak beszédet.

A gyűlés lehet beltéri vagy szabadtéri, illetve nyílt vagy zárt. A nyílt gyűléseken bárki részt vehet, a korlátozásra csak a hely sajátosságai adhatnak okot. Zárt gyűléseken csak a meghívottak vehetnek részt, illetve azokat csak olyan helyszínen tarthatják, mely a gyűlés ideje alatt nem nyilvános.

Bejelentés/engedélyezés

A gyűléseket és felvonulásokat a szervezőnek engedélyeztetnie kell, kivétel, ha az:

- zárt gyűlés;
- nem nyilvános gyűlés;

- állami intézmények vagy helyi önkormányzatok által szervezett gyűlés vagy tüntetés;
- szakszervezeti vagy bérelt helyszínen tartott gyűlés; vagy
- olyan nyílt gyűlés, melyet fedett helyszínrre szerveznek.

Engedélyeztetni kell a rendezvényt minden olyan esetben, mikor az akadályozza a közlekedést.

Az engedélyre vonatkozó kérvényt a helyi önkormányzathoz kell benyújtani nem korábban, mint 4 hónappal és nem később, mint 10 munkanappal az esemény napja előtt.

Ha egy olyan eseményről van szó, mely 10 munkanapon belüli bejelentése ésszerű okokból nem lehetséges, akkor azt amint lehetséges, de nem később, mint 24 órával az esemény előtt be kell jelenteni.

A bejelentésnek tartalmaznia kell:

- az esemény típusát;
- célját;
- dátumát, kezdő és befejező időpontját;
- helyszínét, felvonulás esetén az útvonalat;
- a résztvevők várható létszámát;
- az esemény zavartalan lefolytatása érdekében a helyi önkormányzattól és a rendőrségtől kért intézkedéseket;
- a szervező(k) nevét és telefonszámát;
- az esemény vezetőjének megjelölését;
- az esemény vezetőjének helyetteseit és a rend fenntartásáért felelős személyeket.

A kérvényhez mellékelni kell:

- a rend fenntartásáért felelős személyek aláírásukkal ellátott listáját vagy, ha az esemény szervezője a biztonsági személyzetet kölcsönzi, akkor a szerződésről készített másolatot;
- magánterületen tartandó esemény esetén a tulajdonos vagy a bérlő írásos beleegyezését.

Korlátozások

A gyülekezés helyét és a felvonulás útvonalát úgy kell megválasztani, hogy az a lehető legkisebb mértékben zavarja a közlekedést (beleértve a gyalogos közlekedést is).

Tilos (10. cikk):

- a Lett Köztársaság függetlenségének megtámadása;
- Lettország politikai rendszerének erőszakkal történő módosítása;
- a törvényeknek való engedetlenségre való felhívás;
- az erőszak propagálása;
- a nemzetiségi és faji gyűlöletkeltés;
- a náci, fasiszta vagy kommunista ideológiák és a háború propagálása vagy dicsérete;

- bűncselekményre való buzdítás, valamint
- a törvények megsértése.

A rendezvény a hatóságok (állami, helyi önkormányzat) munkáját nem korlátozhatja.

A résztvevők (11. cikk):

- nem tarthatnak maguknál fegyvert vagy más olyan tárgyat, mely természetéből adódóan testi sérülést okozhat vagy kárt tehet a tulajdonban;
- nem viselhetnek passzív védőfelszerelést (sisak, védősisak, golyóálló mellény, stb);
- nem rejthetik el az arcukat;
- nem használhatják a korábbi Szovjetunió, a Lett Szovjet Szocialista Köztársaság és a Náci Németország zászlóit, címereit, himnuszait és szimbólumait;
- tetteikkel nem sérthetik meg az erkölcsöt;
- nem tehetnek olyat, amivel veszélyeztetik a résztvevők és a nem-résztvevők biztonságát és egészségét.

A helyi önkormányzat ellenőrzi a kérvényben foglaltakat és meggyőződik arról, hogy:

- az esemény nem zavar-e más, korábban bejelentett nyilvános eseményt, állami vagy helyi önkormányzati szervezésű eseményt, korábban bejelentett gyűlést, felvonulást, demonstrációt;
- az esemény szervezése a tervezett időben és helyen nem okoz-e jelentős fennakadást a közlekedésben;
- az esemény a tervezett időben, helyen és formában nem veszélyezteti-e mások jogait, az állam demokratikus rendszerét, a közbiztonságot, a jólétet vagy az erkölcsöt.

Ezek biztosítása érdekében feltételeket határozhat meg a rendezvény megtartására vonatkozóan, azt korlátozhatja és megtilthatja.

A rendezvény alatt a rendőrség jogosult az önkormányzat döntésétől függetlenül korlátozások meghatározására a közrend és a közbiztonság fenntartása érdekében.

A törvény rendelkezéseinek betartását a helyi önkormányzat képviselője és a rendőrség alkalmazottja felügyeli.

A betiltás és a felosztatás szabályai

A helyi önkormányzat megtilthatja az eseményt, ha az mások jogait, az állam demokratikus rendszerét, a közbiztonságot, a jólétet vagy az erkölcsöt veszélyezteti és ennek kockázatát nem tudja korlátozásokkal csökkenteni. Az erről szóló döntését nem később, mint 5 munkanappal az esemény előtt meg kell hoznia, illetve azonnali reagálású gyűlés esetén nem később, mint 6 órával az esemény előtt.

A gyülekezés vezetője felfüggesztheti a gyűlést, illetve a rendőrség vagy a helyi önkormányzatot képviselő személyhez fordulhat a rend helyreállítása érdekében, ha a résztvevők megsértik a Gyülekezési törvény előírásait és nem engedelmessé válnak az esemény vezetője, helyettesei és a rend fenntartásáért felelős személyek utasításainak. Ha a résztvevők nem engedelmessé válnak a rendőrség vagy a helyi önkormányzat képviselője által kiadott

utasításoknak, akkor a rendőrség, illetve a helyi önkormányzat képviselője felfüggesztheti a rendezvényt vagy az esemény helyszínének elhagyását kérheti a résztvevőktől.

LITVÁNIA

A litván [Alkotmány](#) deklarálja az állampolgárok fegyvertelen és békés gyülekezéshez való jogát, melyet csak törvény korlátozhat, amennyiben az az állam, a társadalom, a közrend, az emberek egészsége és erkölce, valamint mások jogai és szabadságai védelme érdekében szükséges (36. cikk). A gyülekezési jog gyakorlását a [Gyülekezési törvény](#) szabályozza. A törvény nem definiálja külön, hogy milyen események tarthatóak a gyülekezési jog keretén belül, ellenben azt határozza meg, hogy a törvény mely rendezvényekre nem vonatkozik:

- állami és önkormányzati intézmények gyűlései;
- a köztársasági elnök, a litván Európai parlamenti képviselők, a parlamenti (Seimas) képviselők, valamint az önkormányzati képviselők választóknak szervezett találkozói;
- [A helyi önkormányzatokról szóló törvény](#) alapján a városi rendőrség³¹ (warden) és a lakóövezet vagy annak egy részének közös képviselője (elder) által szervezett gyűlés;
- az állam által elismert vallási közösségek és felekezetek tevékenysége körében kultushelyeken, temetőken és más, törvény által meghatározott helyszíneken tartott gyűlései;
- regisztrált politikai pártok, politikai szervezetek; politikai egyesületek; szakszervezetek tagjaiknak tartott gyűlései a saját vagy más, jogosan birtokolt és használt helyszíneken;
- regisztrált jogi személyek saját vagy jogosan birtokolt és használt helyszíneken tartott gyűlései;
- természetes személyek közterületen, magánhasználatú helyszíneken és közös helyszíneken tartott gyűlése, ha a békés gyülekezés célja magánérdek.

Bejelentés/Engedélyezés

A szervezőknek az önkormányzati hivatal vezetőjénél vagy helyettesénél be kell jelenteniük azokat az összejöveteleket, melyeken maximum 15 fő vesz részt. A bejelentés bármilyen formában történhet.

Azokat a gyűléseket, melyeken a résztvevők száma több mint 15 fő, a szervezőknek legkésőbb 5 munkanappal a gyűlés tervezett napja előtt írásban kell bejelenteniük az önkormányzati hivatal vezetőjénél vagy helyettesénél.

A bejelentésnek tartalmaznia kell:

- a gyülekezés formájának és tartalmának megjelölését;
- a gyülekezés dátumát, kezdési és befejezési időpontját;
- a gyűlés helyszínét, illetve felvonulás esetén az útvonalat;
- a résztvevők tervezett létszámát;
- a rendőrségtől a közrend fenntartása érdekében kért intézkedéseket;

³¹ Definíció: A rendőrséghez hasonló jogosultságokkal rendelkező települési szintű szerv. Forrás: [Poland's official travel website](#)

- a szervező nevét, bejelentett lakcímét, ha a szervező jogi személy, akkor ugyanezen adatokat a képviselőjéről.

Korlátozások

A Gyülekezési törvény értelmében a gyűlések és egyéni akciók köztereken, utcákon, lakóövezeti parkokban és középületekben tarthatók bármely nap 8 és 22 óra között. Egyeztetést követően a gyűléseket ezen intervallumon kívüli időpontra is lehet szervezni, de csak olyan helyre, ahol van állandó világítás, valamint, ha a rendezvény nem zavarja az ott lakók nyugalmaát.

Tilos gyűlést szervezni és egyéni akciókat tartani (4. cikk (2)):

- az állami és közigazgatási intézményekben;
- az önkormányzati intézményekben;
- a rendőrségi létesítményekben;
- házi őrizetben, vizsgálati fogságban, büntetés-végrehajtási intézményekben;
- egészségügyi intézményekben;
- a nemzeti védelmi rendszerhez tartozó létesítményekben;
- a Litván Köztársaság Államvédelmi Osztálya rendszerének létesítményeiben;
- az ügyészség és a bíróságok intézményeiben;
- a Litván Bankban és más, a Litván Köztársaságban működő bankban;
- atomenergiái vállalatoknál;
- nemzetbiztonsági szempontból stratégiai fontosságú vállalatoknál, és egyéb nemzetbiztonsági szempontból fontos vállalatoknál.

További korlátozások a helyszínre vonatkozóan (4. cikk (3)):

- a parlament, a köztársasági elnöki hivatal, a kormány és a bíróságok épületétől nem közelebb, mint 75 méterre;
- egyéb állami és közigazgatási intézmények, külföldi diplomáciai képviseletek, önkormányzati intézmények, a Litván Köztársaság Államvédelmi Osztály rendszerének intézményei, a rendőrség, az ügyészség, a Belügyminisztérium, a Nemzetvédelmi Minisztérium, a nemzeti védelmi rendszer egyéb létesítményei, nemzetbiztonsági szempontból stratégiai fontosságú vállalatok, egyéb nemzetbiztonsági szempontból fontos vállalatok épületeitől és létesítményeitől legalább 25 méterre tartható gyűlés vagy egyéni megmozdulás.

Ha két vagy több gyűlést is ugyanarra a helyre és időpontra terveznek, akkor az elsőbbség azt a szervezőt illeti meg, aki először jelentette be a gyűlést. Az önkormányzati hivatal vezetője vagy helyettese a többi szervezővel egy másik lehetséges helyszínt vagy időpontot egyeztet.

Az állami és önkormányzati intézmények elsőbbséget élveznek az összejövetelek helyszínének és időpontjának kiválasztásában az állami ünnepek idején³².

³² Ilyen állami ünnepek: Litvánia Újraegyesítésének Napja (február 16), Litvánia Függetlensége Visszaállításának Napja (március 11.), Az állam Napja - Mindaugas Király Koronázásának Napja (július 6.)

Tilos a gyűléseken és az egyéni megmozdulásokon (5. cikk):

- az Alkotmány vagy a litván törvények megsértése vagy az arra való buzdítás beszédek, poszterek, szlogenek, audiovizuális eszközök vagy egyéb eszközök és tevékenységek által;
- az etikai és morális elvek megsértése;
- a Náci Németország, a Szovjetunió vagy a Litván Szovjet Szocialista Köztársaság zászlóját és állami jelképeit használni; vagy olyan zászlókat, jelvényt vagy egyenruhát hordani, melyen látható a Náci Németország, a Szovjetunió vagy a Litván Szovjet Szocialista Köztársaság zászlaja vagy állami jelképe, a litván népesség elnyomásáért felelős Náci Németország vagy Szovjet Kommunista Párt vezetőinek képe, a náci vagy kommunista szervezetek szimbólumai vagy egyenruhái; olyan zászlók és jelképek, melyek a Náci Németország, a Szovjetunió vagy a Litván Szovjet Szocialista Köztársaság zászlaján vagy állami jelképein, a náci horogkereszten, a náci SS jelen, a szovjet sarló és kalapács jelképen, a szovjet ötágú vörös csillagon, vagy olyan szimbólumokon alapulnak, melyek ezekhez hasonlítanak, és amelyek az alkotmányellenes szervezetekhez tartoznak, úgy mint a Náci Németország, a Szovjetunió vagy a Litván Szovjet Szocialista Köztársaság himnusza;
- a Büntető Törvénykönyvben meghatározottak.

A betiltás és felosztatás szabályai

A szervezők vagy az általuk meghatalmazott személyek beszüntethetik a gyűlést, ha az nem egyezik meg az előzetesen bejelentett tartalommal.

A rendőrség beszüntetheti a gyűlést vagy az egyéni megmozdulást, ha:

- a résztvevőknél fegyver, gyúlékony, bénító vagy radioaktív anyagok, alkoholos ital van; katonai egyenruhát vagy védőfelszerelést (sisak, golyóálló mellény, stb.) viselnek, maszkkal vagy mással rejtik el az arcukat megakadályozva az azonosításukat;
- a résztvevők a gyülekezés lehetőségét arra használják, hogy megsértsék a közrendet és a köznyugalmat; a Litván Köztársaság függetlensége, területi integritása és alkotmányos rendje elleni bűncselekményt; vagy az emberi élet, egészség, szabadság, jogszabályokban foglalt morális elvek, a tulajdon, az emberi méltóság és becsület, a közbiztonság, a kormányzat és a közrend ellen szándékolt bűncselekményt követnek el vagy megkísérelnek elkövetni;
- járművel vagy egyéb eszközzel veszélyeztetik a közlekedési rendet és biztonságot; megzavarják az állami szervek és intézmények, illetve önkormányzati szervek normál működését; olyan vállalatoknál és szerveknél okoznak vészhelyzetet, melyek tevékenysége gyúlékony, robbanékony vagy egyéb veszéllyel jár;
- meztelenek vagy megjelenésükkel más módon sértik a jogszabályokban foglalt erkölcsi elveket;
- súlyosan és szándékosan megsértik a gyülekezési törvényben meghatározott szervezés folyamatát.

MÁLTA

Málta [Alkotmánya](#) 42. cikkében garantálja a békés gyülekezéshez és egyesüléshez való jogot. A gyülekezési jog gyakorlásának részletes szabályait a [Gyülekezésről szóló rendelet](#) (1931, utolsó módosítás: 2007) tartalmazza, mely 3. cikkében rögzíti, hogy minden 18 éven felüli személynek és egyesületeiknek joga van nyilvános gyűlést tartani.

A törvény megkülönbözteti egymástól a demonstrációt és a gyűlést, valamint tartalmazza a spontán tüntetés fogalmát (2. cikk):

Demonstráció vagy nyilvános demonstráció: bármely gyűlés vagy összejövetel, melyen több, mint 20 személy vesz részt, és melyet köztéren, téren vagy szabadtéren tartanak. Célja valaminek a közös üdvözlése, jóváhagyása vagy ellenzése.

Gyűlés vagy nyilvános gyűlés: bármely olyan összejövetel, melyen több, mint 20 személy vesz részt valamely közös ügy megvitatása céljából, köztéren vagy szabadtéren tartják, magában foglalja a demonstrációt.

Spontán tüntetés: olyan tüntetés, mely előzetes szervezése és meghirdetése nem lehetséges.

Bejelentés/Engedélyezés

A szervezőnek a gyűlést nem korábban, mint 8 nappal, és nem később, mint 48 órával a gyűlés kezdete előtt, írásban kell bejelentenie a rendőrparancsnoknál.

Nem törvényes az, ha a nyilvános gyűlés felvonulásra vált, kivéve, ha a bejelentés tartalmazta a felvonulás adatait is (útvonal), illetve azt írásban nem korábban, mint 8 nappal és nem később, mint 6 nappal a gyűlés előtt bejelentették a rendőrségen, és azt a rendőrség írásban jóváhagyta (9. cikk (1)). Az a személy, aki a nem legális felvonuláson részt vesz, szabálysértést követ el és három hónapig terjedő börtönbüntetéssel sújtható.

A bejelentésnek tartalmaznia kell:

- a bejelentés tárgyát (tüntetés vagy más jellegű gyülekezés);
- a gyűlés helyét, dátumát és idejét;
- a bejelentő nevét és címét;
- ha a gyűlés szervezője egy szervezet, akkor titkárának vagy képviselőjének nevét és címét, a szervezetben betöltött pozícióját, illetve a képviselt szervezet nevét és címét.

Korlátozások

Ha két vagy több gyűlést ugyanarra a helyszínre és időpontra jelentenek be, akkor az elsőbbséget élvező szervező személyét sorsolással dönti el a rendőrparancsnok vagy helyettese (5. cikk (3)).

A rend fenntartása érdekében a rendőrparancsnok feltételeket szabhat meg a rendezvény megtartásával kapcsolatban (pl. időtartamra vonatkozó korlátozások, más helyszín kijelölése).

A betiltás és feloszlás szabályai

A rendőrparancsnok a közrendre hivatkozva feloszlathatja a tüntetést.

A rendőrség feloszlathatja a nyilvános gyűlést, ha (14. cikk):

- a szervező, vagy a gyűlést szervező szervezet képviselője nincs jelen a gyűlésen;
- olyan államellenes felkiáltások hangzanak el, melyek a kormány biztonsága és a köznyugalom elleni bűncselekménynek tekinthetőek;
- a gyűlésen a Büntető törvénykönyvben meghatározott bármely bűncselekményt elkövetik.

Az a személy, aki ellenáll a rendőri felosztatásnak, szabálysértést követ el és három naptól három hónapig terjedő börtönbüntetésre ítéhető (15. cikk).

A rendőrkapitány, a rendőrségért felelős miniszter hozzájárulásával, a közrendre hivatkozva, betilthatja a nyilvános gyűlések tartását.

Málta elnöke kiáltvány formájában, a közrendre hivatkozva megtilthatja a *gyűlések* tartását egy meghatározott ideig, amely nem haladhatja meg a 3 hónapot. A tilalom meghosszabbítható, további három hónapot meg nem haladó időszakokkal (19. cikk (2)).

A demonstrációk a közrendre hivatkozva szintén feloszlathatók.

Málta elnöke kiáltvány formájában megtilthatja a *demonstrációk* tartását a nyilvános helyeken, egy meghatározott időre, mely nem haladja meg a 3 hónapot. A tilalom meghosszabbítható, 3 hónapot meg nem haladó időszakokkal (21. cikk).

Az a személy, aki a felosztatott, illetve megtiltott demonstráción részt vesz, három hónapig terjedő börtönbüntetéssel vagy pénzbírsággal sújtható.

NÉMETORSZÁG³³

Németországban az [Alaptörvény](#) 8. cikke garantálja a békés és fegyvertelen, előzetes bejelentés vagy engedély nélküli gyülekezés szabadságát. Rögzíti, hogy a szabadtéri gyűlések esetén ez a jog törvény által korlátozható. Egy gyűlés békés jellege megszűnik, ha az erőszakos, zavart kelt vagy nagy valószínűséggel a gyűlés hirtelen erőszakossá válik. A gyűlés nem járhat harmadik fél sérelmével.

Az Alaptörvény védi a nyilvános és a nem-nyilvános gyűléseket is, melyek célja a kollektív közvélemény-formálás.

2006-ig a szövetségi kormányzat hatáskörébe tartozott a gyülekezési jog szabályozása, majd a szövetségi rendszer reformjakor ez tartományi hatáskörbe került át. A szövetségi szintű Gyűlésekről és felvonulásokról szóló törvény³⁴ egészen addig érvényben marad, amíg a tartományok nem alkotják meg saját szabályozásukat. A reformot követően volt olyan tartomány, ahol egyszerűen a korábbi szövetségi törvényt vették át (pl. Berlinben).

³³ A bejelentésre/engedélyezésre, a korlátozásokra, valamint a betiltás és felosztatás módjára vonatkozó információk a szövetségi szintű Gyűlésekről és felvonulásokról szóló törvényen alapulnak. Forrás: #3163 ECPRD (2016)

³⁴ Utoljára 2008. december 8-án módosították. Elérhető [német nyelven](#).

Az egyes tartományi törvényekben a gyülekezések több definíciója is megtalálható, illetve ezek a jogszabályok előírásokat tartalmaznak a sürgős és spontán gyűlésekre, valamint korlátozásokat a nemzetiszocializmus áldozatai méltóságának védelmére vonatkozóan.

A fegyverviselés tilalma nem abszolút, a Gyülekezésről szóló szövetségi törvény és az ezzel megegyező tartományi törvények alapján az illetékes hatóság előzetesen engedélyezheti a demonstráción résztvevők számára a fegyver viselését³⁵.

Bejelentés/Engedélyezés

A szabadtéri nyilvános gyülekezést 48 órával a gyűlés kezdete előtt be kell jelenteni az illetékes hatóságnál. Ha a szervező az előzetes bejelentést elmulasztja, attól még a gyűlés a gyülekezési jog védelme alatt áll, bár ebben az esetben fennáll a büntetőeljárás lehetősége.

A rövid határidőn belül szervezett, sürgős gyűlések esetén a bejelentési határidő rövidebb: amint az lehetséges, késedelem nélkül be kell jelenteni. A nem tervezett és spontán gyűléseknél³⁶ nincs bejelentési kötelezettség.

A nem nyilvános gyűléseket nem kell bejelenteni a hatóságoknál.

A bejelentéseket közvetlenül a felelős tartományi hatósághoz kell benyújtani. Ennek módjáról a tartományok saját szabályozást alkothatnak.

A bejelentésnek tartalmaznia kell:

- a gyűlés tárgyát;
- időpontját;
- a résztvevők várható létszámát;
- a helyszínt;
- felvonulás esetén az útvonalat;
- a gyűlés szervezőjének és kezdeményezőjének nevét és címét.

Korlátozások

Az illetékes hatóság feltételeket állapíthat meg a gyűlés megtartásával kapcsolatban (pl. más útvonal, rövidebb időtartam, más helyszín), ha fennáll annak a kockázata, hogy a gyűlés:

- nem lesz békés jellegű,
- veszélyezteti a közbiztonságot³⁷,
- veszélyezteti a közrendet³⁸.

Korlátozások bevezetésére akkor kerül sor, ha például fennáll egy erőszakos ellendemonstráció veszélye és a gyűlés védelme nem biztosítható; vagy, ha a tervezett gyűlés hátrányosan érintené harmadik felek jogait.

³⁵ Források: Peters, Anne Prof. Dr. – Dr. Ley, Isabelle (2014): [Comparative Study: Freedom of Peaceful Assembly in Europe](#), pp. 54-62. és Gesetz über Versammlungen und Aufzüge ([Versammlungsgesetz](#)) 2. cikk

³⁶ Közvetlen reakció egy többeket érintő eseményre. A résztvevőket nem hívják meg, és gyakran nincs szervező.

³⁷ Értve a közbiztonság alatt a teljes jogrendet, az egyének jogait, az állam és intézményeinek védelmét.

³⁸ Értve a közrend alatt a társadalom együttéléséhez szükséges íratlan normákat.

A Szövetségi Állam alkotmányos szerveinek védett körzeteiről szóló törvény³⁹ értelmében a sérthetetlen zónákban/területeken (Bundestag, Bundesrat, Szövetségi Alkotmánybíróság körül) a gyűlések csak akkor engedhetők meg, ha azok nem zavarják az alkotmányos szervek munkáját.

A hatóságok betilthatják vagy feltételekhez köthetik azokat a gyűléseket, melyek aránytalanul beavatkoznak valamely harmadik fél alapvető jogaiba. Például politikus vagy bíró magánlakása (otthona) előtti demonstrációk.

A betiltás és a felosztatás szabályai

A felosztatás mindig csak utolsó megoldás lehet. Csak abban az esetben alkalmazható, ha más intézkedések nem bizonyultak hatásosnak és nincs más lehetséges törvényes intézkedés.

Nyilvános gyűlések zárt helyiségekben

A rendőrség feloszthatja a gyűlést, ha (13. cikk):

- a szervező elveszti a gyülekezés szabadságához való jogát, vagy a szervező az Alkotmánybíróság által betiltott párt vagy az Alaptörvény által betiltott szervezet;
- a gyűlés a Szövetségi Alkotmánybíróság által alkotmányellenesnek ítélt párt céljait kívánja népszerűsíteni;
- a gyűlés erőszakossá vagy lázadóvá válik, vagy az baleset- vagy életveszélyes;
- a gyűlés szervezői nem zárják ki azonnal azokat a személyeket, akiknél fegyver, illetve veszélyes tárgy van, vagy a kizárást nem tudják érvényesíteni;
- a gyűlés a büntetőjogi törvény fő bűncselekményeit (1 éven túli büntetéssel járó bűncselekmények) valósítja meg, vagy bűncselekmény elkövetésére hív fel és ezt a gyűlés szervezői nem tudják haladéktalanul megakadályozni.

Nyilvános szabadtéri gyűlések:

Az illetékes hatóság feloszthatja a gyűlést, ha azt (15. cikk):

- előzetesen nem jelentették be, az eltér a bejelentésben foglaltaktól, vagy nem felel meg a hatóság által meghatározott feltételeknek és a közbiztonság veszélybe kerül;
- közvetlen veszélyt jelent a közbiztonságra;
- a Nemzeti Szocializmus áldozatainak emléket állító helyszínen tartják és az az áldozatok méltóságát sérti;
- betiltották.

Nem nyilvános gyűlések:

A nem nyilvános gyűlések felosztatásával nem foglalkozik a Gyülekezési törvény. Csak akkor lehetséges a nem nyilvános gyűlés felosztatása, ha olyan, az alkotmányban meghatározott érdekeket véd, melyek legalább olyan fontosak, mint a gyülekezéshez való jog.

³⁹ Gesetz über befriedete Bezirke für Verfassungsorgane des Bundes elérhető [német nyelven](#).

A Szövetségi Alkotmánybíróság esetjoga

Egy gyűlés csak akkor tiltható be, ha az veszélyezteti a közbiztonságot. A közrend veszélye még nem elégséges ok a betiltáshoz. A gyűlések betilthatóak vagy feltételekhez köthetőek, ha azokat a Nemzeti Szocializmus áldozatainak emlékhelyein tartják (pl. Meggyilkolt Európai Zsidóság Emlékműve Berlinben).

OLASZORSZÁG⁴⁰

Az [Alkotmány](#) 17. cikke értelmében az állampolgároknak joguk van a békés és fegyvertelen gyülekezéshez. Előzetes bejelentés csak a közterületen tartott összejövetelek esetén szükséges. Az illetékes hatóság csak biztonsági és a közbiztonság védelmének indokával tagadhatja meg az esemény megtartását.

Bejelentés/Engedélyezés

Az Alkotmány és a Közbiztonságról szóló törvény alapján a közterületen tartott gyűlések esetében előzetes bejelentés szükséges. A bejelentést az adott provinciában a közbiztonságért felelős felügyelőnek kell benyújtani legalább 3 nappal a rendezvény előtt.

A közbiztonságért felelős felügyelő a közrendre, erkölcsre, vagy a közegészségre hivatkozva a gyűlésnek más időpontot vagy helyszínt állapíthat meg.

Korlátozások

A gyűlésnek békésnek (nem zavarhatja meg a közrendet) és fegyvertelennek kell lennie.

A gyűléseken nem viselhető sisak vagy bármilyen olyasmi, ami nem teszi lehetővé a résztvevők azonosítását (152/1975 törvény; módosította 533/1977 törvény).

Nem szervezhető olyan gyűlés vagy tiltakozás, mely fasiszta vagy náci ideológiákat népszerűsít (645/1975 törvény).

Az olasz jogszabályok nem határoznak meg olyan speciális helyeket, ahol tiltott a gyülekezés. A helyi hatóság csak egy konkrét esetre vonatkozóan állapíthatja meg, hogy az adott helyszínen tartandó gyűlés veszélyezteti a közbiztonságot, a közegészséget, a közmorált, vagy akadályozza mások alkotmányosan biztosított szabadságait (pl. mozgás szabadsága).

2009-ben a belügyminisztérium elfogadott egy Általános irányelvet a területi állami hatóságok számára, hogy milyen típusú területek minősülnek érzékeny helyszíneknek a gyülekezési jog gyakorlása szempontjából. Az Irányelv nem a konkrét helyszíneket határozta meg, hanem a minősítés szempontjait. Érzékeny helyszíneknek minősülnek azok a helyek, melyekhez társadalmi, kulturális vagy vallási szimbólumok köthetők, vagy nagy hatással vannak az emberekre, vagy ahol „kritikus objektumok” találhatóak.

⁴⁰ Felhasznált források: #2553 ECPRD (2014); European Court of Human Rights (2014): [Right to Peaceful Assembly](#). The Law Library of Congress, pp. 7-9.

A betiltás és felosztatás szabályai

A közbiztonságért felelős felügyelő a közrendre, erkölcsre, vagy a közegészségre hivatkozva előzetesen betilthatja a gyűlést.

A közbiztonságról szóló törvény értelmében a hatóságok biztonsági vagy közbiztonsági okra hivatkozva megtilthatják a rendezvény megtartását.

A helyi állami hatóság elrendelheti a gyűlés betiltását, ha:

- az államellenes, ártalmas a hatóságok megítélésére, vagy a gyűlés ideje alatt bűncselekményt követnek el;
- az államot rágalmazó, az ellen lázadó zászlókat, kifejezéseket/szlogeneket, szimbólumokat használnak.

A hatóságok feloszlatják a rendezvényt, ha a rendezvény:

- kiabálásba vagy lázadásba torkollik, illetve sértegetik a rendőröket;
- a közrendet és az állampolgárok biztonságát veszélyezteti;
- bűncselekményt valósít meg.

A közbiztonságért felelős személy hiányában rendőrtiszt is kérheti a gyűlés felosztatását. Az ellenállást letartóztatással és bírsággal szankcionálják.

PORTUGÁLIA

A portugál [Alkotmány](#) alapján minden polgárnak joga van a békés, fegyvertelen köztéri összejövetelekhez, melyekhez nincs szükség engedélyre. A gyülekezéshez való jog mellett elismerik az állampolgárok tüntetéshez való jogát is (45. cikk).

A 406/74. (augusztus. 29.) kormányrendelet garantálja a jogot a békés jellegű, közterületen, a nyilvánosság számára nyitott-, vagy magánterületen tartott, engedélyhez nem kötött összejövetelekhez, melyek nem ellentétesek a törvény előírásaival, a közerkölccsel, a személyek és kollektív entitások jogaival, nem zavarják a közrendet és a köznyugalmat.

A gyülekezési jog hatálya kiterjed azokra a gyűlésekre, menetekre, tüntetésekre és felvonulásokra, melyeket közterületen vagy a nyilvánosság számára nyitott helyszíneken tartanak. A hatóságoknak meg kell tenniük a szükséges intézkedéseket ahhoz, hogy a köztéri rendezvényt ne zavarja meg ellendemonstráció.

Bejelentés/Engedélyezés

A köztéri gyülekezés szervezőjének a helyi tanács elnökénél, írásban, legkésőbb 2 munkanappal a rendezvény előtt be kell jelentenie a rendezvényt. A bejelentésnek tartalmaznia kell három szervező nevét, foglalkozását, címét és aláírását.

Korlátozások

Felvonulások csak a következő időpontokban tarthatóak: vasárnap és nemzeti ünnepnapon bármikor, szombaton 12 óra után, hétköznap 19:30 után.

A szabadtéri rendezvények nem tarthatnak hajnali fél egynél tovább.

A gyakorlatban a tüntetések többségét hétköznapi tartják (a nap bármely időszakában), többnyire a parlamentnél, a miniszterelnök, a miniszterek és az elnök hivatalánál.

A személyek és a járművek közlekedésének biztosítása érdekében a hatóságok módosíthatják a felvonulás tervezett útvonalát, vagy meghatározhatják, hogy a felvonulás csak az út felét használhatja. Ezt az utasítást írásban kell továbbítani a gyűlés szervezőjének.

Nem engedélyezett az olyan összejövetel, gyűlés vagy tüntetés, ami a középületek elfoglalásával jár. A szuverén testületek, katonai épületek és táborok vagy katonai erők, börtönök, diplomáciai vagy konzuli központok és a politikai pártok székházaitól 100 méteren belül nem tartható köztéri összejövetel, gyűlés, tüntetés vagy felvonulás.

A betiltás és feloszlása szabályai

Az illetékes hatóságok a gyülekezést betilthatják:

- biztonsági okokból,
- ha az ellentétes a törvényekkel,
- zavarja a közrendet,
- megsérti a normákat,
- megsérti mások jogainak szabad gyakorlását.

A jogszabály ennél pontosabban nem határozza meg ezeket az eseteket.

ROMÁNIA

A román [Alkotmány](#) 39. cikke rögzíti, hogy „A nyilvános gyűlések, felvonulások, tüntetések és minden más gyűlés szabad, ha az békés és fegyvertelen.”. A nyilvános gyülekezések szervezéséről és vezetéséről szóló 60/1991. törvény az állampolgárok számára biztosít jogot a köztéren, közutakon, szabad téren tartandó gyűlések, demonstrációk, sztrájkok, felvonulások és egyéb gyűlések szervezésére, valamint az azokon való részvételre.

Bejelentés/Engedélyezés

Minden nyilvános gyűlést (kivéve a kulturális, művészeti, sport, vallási, megemlékező eseményeket, hivatalos látogatások során való felvonulásokat, stb.) előzetesen engedélyeztetni kell a hatósággal.

A nyilvános gyűlés szervezőjének írásban kell bejelentenie az eseményt az önkormányzatnál, a városházán vagy a polgármesteri hivatalban legalább 3 nappal az esemény dátuma előtt.

A bejelentésnek tartalmaznia kell:

- a szervező csoport vagy a szervezők nevét;
- az esemény célját, helyét, időpontját, kezdési idejét, időtartamát, útvonalát;
- a résztvevők becsült létszámát;
- a tervezett biztonsági intézkedéseket;

- azokat az intézkedéseket, melyeket a szervezők a helyi tanácstól, a helyi rendőrségtől, a katonai rendőrségtől kérnek.

Az engedélyezést csak abban az esetben tagadhatják meg, ha az esemény veszélyt jelent a közbiztonságra vagy a közrendre, vagy ellentétes a törvény 2. cikkével. A 2. cikk kimondja, hogy a nyilvános gyűléseknek civilizált és békés módon kell zajlaniuk biztosítva a résztvevők és a környék védelmét; a közúti közlekedést, az állami és magánintézmények munkáját nem zavarva; kerülve az olyan tetteket, melyek veszélyeztetik a közrendet, a közbiztonságot, az egészséget, az egyén életét, illetve kárt okoznak a magán- vagy köztulajdonban.

Korlátozások

Tilos nyilvános gyűlést tartani vasútállomások, kikötők, repterek, metróállomások, kórházak, katonai objektumok, gazdasági egységek, veszélyes gépek és berendezések közvetlen közelében.

Tilos két vagy több különböző gyűlést ugyanazon helyen vagy ugyanazon útvonalon megtartani, természetüktől függetlenül.

A következő nyilvános gyűlések tiltottak:

- melyek célja a totalitárius fasiszta, kommunista, rasszista, sovinszta eszmék terjesztése; vagy amelyeket bármely terrorista szervezet szervez; gyűlöletet kelt; diszkriminációt vagy erőszakos cselekedetet ösztönöz; obszcén kijelentésekkel illetve másokat;
- államcsínyt valósít meg vagy nemzetbiztonsági kockázatot jelent;
- sérti a közérdeket, a közrendet, az állampolgárok jogait és szabadságait, vagy veszélyezteti az állampolgárok egészségét.

A betiltás és a felosztatás szabályai

A helyi hatóság (polgármester) megtilthatja a nyilvános gyűlés szervezését, ha:

- olyan (szakosított szerv által szolgáltatott) információk birtokában van, miszerint a gyűlés szervezése a 2. cikkben foglaltakat megsérti;
- az esemény ideje alatt, annak helyszínén és útvonalán kiterjedt városi munkálatok zajlanak.

A helyi hatóság 48 órán belül köteles tájékoztatni a szervezőket a tiltást tartalmazó döntésről.

Ha a nyilvános találkozó elveszti civilizált és barátságos jellegét, akkor a rendőrség és a csendőrség közbeavatkozik. A beavatkozást a prefektus vagy helyettese hagyja jóvá a csendőrség parancsnokának kérésére.

SPANYOLORSZÁG

A spanyol [Alkotmány](#) elismeri a békés, fegyvertelen gyülekezés jogát, mely gyakorlásához nem szükséges előzetes engedély. Rögzíti, hogy a közterületen történő összejövetelek és demonstrációk esetén azok előzetes bejelentése szükséges a hatóságoknál, akik azt csak a közrend megsértésének (beleértve a személyek vagy a tulajdon veszélyeztetését) alapos gyanúja alapján tilthatják be (21. cikk).

A 9/1983. Organikus törvény⁴¹ szabályozza a gyülekezéshez való jogot, a törvény azokat az eseteket tartalmazza, melyek tilosak. Minden más esetről az az alapvető feltételezés, hogy megengedett.

Bejelentés/Engedélyezés

A köztéri gyűléseket és tüntetéseket a szervezőknek vagy a támogatóknak legalább 10, legfeljebb 30 naptári nappal az esemény előtt, írásban kell bejelenteniük az illetékes kormányzati hatóságoknál. A kormányzati hatóság 24 órán belül (kivétel sürgős esetben) írásban értesíti a városházát a bejelentésről.

A bejelentésnek tartalmaznia kell:

- a szervezők nevét;
- a rendezvény helyét, időpontját, kezdési idejét és várható időtartamát;
- a gyűlés/demonstráció tárgyát;
- a tervezett útvonalat;
- a szervező által biztosított vagy a kormányzati hatóságtól kért biztonsági intézkedéseket.

Korlátozások

A következő nyilvános gyűlések és tüntetések tiltottak:

- melyek a büntető jogszabályok alapján illegálisnak minősülnek;
- a rendezvény zavargásokhoz vezet; veszélyeztetve a személyeket és a tulajdont;
- a résztvevők félkatonai egyenruhát viselnek;
- azok az esetek, melyekről előzetesen informálták a résztvevőket.

A betiltás és a feloszlítás szabályai

A kormányzati hatóság betilthatja a gyűlést vagy a tüntetést, ha okkal feltételezi, hogy zavargás történhet, a személyek és a tulajdon veszélybe kerülhetnek; vagy javasolhatja a rendezvény dátumának, helyszínének, időtartamának, útitervének módosítását. A határozatot a bejelentéstől számított legfeljebb 72 órán belül kell elfogadni és bejelenteni.

A közbiztonságról szóló 4/2015. Organikus törvény alapján a kormányzati hatóság felfüggesztheti vagy feloszlathatja a gyűlést, illetve tüntetést, ha⁴²:

- az a büntetőjog alapján illegálisnak tekinthető;
- zavargást okoz, illetve veszélyezteti az embereket és a tulajdont;
- a résztvevők félkatonai egyenruhát viselnek.

⁴¹ „Organikus törvények: az alapvető jogok és polgári szabadságjogok alakulásáról, az autonóm közösségek statútumai által elfogadott szabadságjogokról, az általános választási rendszerről szóló organikus törvények, valamint az Alkotmány által előírt organikus törvények.” Forrás: European Justice [honlapja](#)

⁴² European Court of Human Rights (2014): [Right to Peaceful Assembly](#). The Law Library of Congress, pp. 11-12.

Ha jármű vagy bármilyen más akadály akadályozza vagy veszélyezteti a közlekedést, feloszlatják és eltávolíthatják azokat a közutakról.

A gyűlések és demonstrációk során a közrend visszaállítása érdekében alkalmazott intézkedéseknek a körülményekhez mértén fokozatosnak és arányosnak kell lenniük. A feloszlathoz csak legvégső esetben folyamodhatnak.

A biztonsági erők feloszlatják a gyűlést és tüntetést, ha fegyverrel, robbanószerkezettel, tompa vagy más veszélyes tárggyal vagy anyaggal veszélyeztetik a közbiztonságot; illetve bejelentés nélkül eltávolíthatják a járműveket és egyéb akadályokat,.

A Büntető törvénykönyv 513. cikke alapján a következő törvénytelen gyűlések és tüntetések büntetendők:

- melyek célja bűncselekmény elkövetése vagy arra való ösztönzés;
- melyek résztvevőinél fegyver, robbanószerkezet, tompa vagy más veszélyes tárgy vagy anyag van.

SVÉDORSZÁG

A svéd [Alkotmány](#) Kormányzás szerkezetéről szóló alkotmányos törvénye⁴³ mindenki számára biztosítja a szabad gyülekezéshez való jogot (2. fejezet 1. cikk (3)-(4) bekezdés). Az alkotmányos dokumentum megkülönbözteti egymástól a gyülekezés- és a tüntetés szabadságát:

Gyülekezés szabadsága: olyan találkozók szervezése vagy azokon való részvétel, melyek célja az információk megosztása, a vélemény kifejezése, vagy valamilyen művészeti alkotás bemutatása.

Tüntetés szabadsága: közterületen rendezett demonstráció szervezése vagy azon való részvétel joga.

A jog gyakorlásának szabályait a Közrendről szóló törvény tartalmazza, mely megkülönbözteti egymástól az általános gyűléseket és a nyilvános eseményeket.

Általános gyűlés: magában foglalja a demonstrációkat, előadásokat, vallási összejöveteleket, művészi előadásokat és hasonló gyűléseket.

Nyilvános események: magában foglalja a sporteseményeket, tánceseményeket, karneválokat, piacokat és vásárokat.

Általánosságban véve az általános gyűlések nagyobb fokú jogi védelmet élveznek, mint a nyilvános események.

Bejelentés/Engedélyezés

A nyilvános események és az általános gyűlések tartásához engedély szükséges, ha azokat közterületen tartják. Bizonyos nyilvános események akkor is engedélyhez kötöttek, ha azokat magánterületen tartják.

⁴³ A svéd alkotmány négy alaptörvényből áll: a kormányzás szerkezetéről szóló törvény, a trónöröklés rendje, a sajtószabadságról szóló alaptörvény, valamint a véleménynyilvánítás szabadságáról szóló törvény.

A kisebb gyűléseket és eseményeket nem kell engedélyeztetni, abban az esetben, ha a résztvevők becsült létszáma vagy a helyszínválasztás nem fenyegeti a közrendet vagy a közlekedést.

A résztvevőknek külön engedélyt kell kérniük, ha a rendezvényen el akarják takarni az arcukat, kivéve, ha annak vallási okai vannak.

Az illetékes hatóság a rendőrség, konkrét bejelentési határidő nincs meghatározva, a jogszabály úgy fogalmaz, hogy írásban megfelelő időben, ha lehetséges, akkor egy héttel az esemény vagy a gyűlés előtt nyújtsák be a kérvényt. Azokat az eseményeket, melyek tartásához nem szükséges engedély, a rendőrségen kell bejelenteni, lehetőség szerint 5 nappal korábban.

A bejelentésnek tartalmaznia kell:

- a szervező adatait;
- a gyűlés vagy esemény idejét, formáját és típusát;
- a szervező által tett biztonsági intézkedéseket.

Az *általános gyűlés* engedélyét csak abban az esetben lehet megtagadni, ha az a közrend, a közbiztonság, illetve a közlekedés szempontjából vagy járvány megelőzése érdekében fontos.

A *nyilvános események* engedélye más alapon is megtagadható, pl. tűzvédelmi okokból.

Pornográf előadásra nem adható ki engedély.

Korlátozások⁴⁴

A gyűléshez és a tüntetéshez való jog a gyülekezés vagy tüntetés ideje alatt korlátozható a közrend és a közbiztonság megőrzése, valamint a közlekedés érdekében. Ezek a jogok máskülönben csak a Királyság biztonsága vagy járvány leküzdése érdekében korlátozhatóak.

Kizárólag a vélemény politikai, vallásos, kulturális vagy más alapja miatt nem korlátozható a jog gyakorlása.

Meghatározhatóak korlátozások az esemény idejére és formájára vonatkozóan, pl. alkohol felszolgálására, pirotechnikai eszközök használatára, biztonsági személyzet alkalmazására vonatkozóan.

Lehetséges a demonstráció időbeli korlátozása, ha például egy másik gyűléssel való konfliktus kockázata áll fenn.

A helyszínrre vonatkozóan korlátozások vezethetők be, ha a gyűlés a közlekedés vagy a közrend megzavarásának vagy betegség terjedésének kockázatával jár. A közrend érdekében utasítást adhatnak ki egy gyűlés vagy esemény más helyen való megtartására.

Ha egy gyűlést vagy eseményt a tulajdonos engedélye nélkül magánterületen tartanak, az bizonyos esetekben bűncselekménynek minősülhet⁴⁵.

⁴⁴ Forrás: #2553 ECPRD és #3163 ECPRD

⁴⁵ A közrendről szóló törvény értelmében az olyan magántulajdonban lévő területek, mint a bevásárló központok vagy a parkolók, nyilvános területnek minősülnek.

A betiltás és a feloszlítás szabályai⁴⁶

Egy gyűlés vagy esemény betiltható vagy felosztható, ha azt az engedély megtagadása ellenére megtartják. A feloszlítás csak az utolsó alkalmazott eszköz lehet, abban az esetben, ha a korábbi intézkedések nem bizonyulnak elegendőnek. Az egyes lépéseket az arányosság elve alapján kell megtenni.

Az általános gyűlés felosztható, ha:

- a rendezvény során súlyos rendbontás történik;
- komoly veszély fenyegeti a résztvevőket vagy a közlekedést.

Az általános gyűlések kizárólag az engedély hiánya miatt nem oszthatók fel. A demonstrációkat ritkán oszlatják fel, jellemzően olyan esetekben, mikor azok lázadássá fajulnak.

SZLOVÁKIA

A szlovák [Alkotmány](#) 28. cikke garantálja a békés gyülekezéshez való jogot. Gyakorlásának feltételeit a Gyülekezési jogról szóló 84/1990. sz. törvény tartalmazza a közterületen tartandó gyűlésekre vonatkozóan.

A törvény rendelkezése értelmében a gyülekezési jog keretén belül békés összejövetelek, felvonulások és demonstrációk tarthatók, melyeken a résztvevők szabadon kifejezhetik véleményüket.

Bejelentés/Engedélyezés

A gyűlést a gyülekezés szervezőjének (az indokolt esetek kivételével) be kell jelentenie az önkormányzatnál, írásban, nem később, mint 5 nappal, de nem korábban, mint 6 hónappal a rendezvény előtt.

A bejelentésnek tartalmaznia kell:

- a gyülekezés célját;
- helyszínét, napját és a kezdés időpontját, ha a gyűlést közterületen tartják várható befejezését;
- a résztvevők becsült létszámát;
- a szervezők számát;
- felvonulás esetén: az indulási helyet, útvonalat, érkezési helyet;
- a szervező nevét, címét és azonosító számát. Ha a szervező jogi személy, akkor annak nevét, székhelyét, törvényes képviselőjének nevét és címét.

Korlátozások

A gyülekezésnek békésnek kell lennie és a résztvevőknek követniük kell a szervezők utasításait, valamint be kell szüntetniük azokat a tevékenységeket, melyek sértik az esemény szabályos és

⁴⁶ Forrás: #2553 ECPRD és #3163 ECPRD

nyugodt menetét. A gyűlés után a résztvevőknek fegyelmezetten kell elhagyniuk a gyülekezés helyszínét.

A résztvevőknél nem lehet fegyver, robbanóanyag, illetve egyéb, sérülést okozó vagy az emberi élet kioltására alkalmas eszköz.

A résztvevők nem viselhetnek sálát, sisakot vagy más olyan ruhadarabot, mely eltakarja az arcukat vagy megakadályozza, hogy a rendőrség azonosítsa őket. A rendőrség kérheti az arc felfedését, ha ez nem történik meg, akkor a rendőr felléphet a résztvevő azonosítása érdekében.

Tilos gyűlést tartani a törvényhozási épületek és azon helyszínek 50 méteres körzetében, ahol a parlament ülészik.

A betiltás és felosztatás szabályai

Az önkormányzat megtilthatja a gyűlést, ha azt olyan helyen akarják megtartani, ahol a közlekedés szükséges korlátozása ellentétes a lakosság érdekeivel.

Az önkormányzat megtiltja az eseményt, ha:

- az ellentétes a törvény előírásaival;
- olyan helyen tartják, ahol a résztvevők egészsége komoly veszélynek van kitéve;
- ugyanarra a helyre és időpontra már korábban bejelentettek egy összejövetelt és nem lehet megállapodni a gyűlés időpontjának módosításáról. Ha nem lehet meghatározni, hogy melyik bejelentés érkezett korábban, akkor a gyűlések képviselői sorsolással döntenek;
- a gyűlést olyan helyszínen és időben tartanák, ami akkor kulturális vagy sporteseménynek ad helyet.

Az önkormányzat betiltja azokat az összejöveteleket, melyek célja:

- az állampolgárok emberi, politikai vagy más jogainak nemzetiség, nem, faj, származás, politikai vagy egyéb vélemény, vallási vagy társadalmi státusz alapján történő akadályozása vagy korlátozása, ilyen alapú gyűlöletkeltés vagy intolerancia;
- erőszak vagy szeméremszétség elkövetése;
- az Alkotmány, az alkotmányos és egyéb törvények, a Szlovák Köztársaságot kötő nemzetközi szerződések megsértése.

Az önkormányzat felosztatja a rendezvényt, ha annak megszervezését megtiltották. Az önkormányzat képviselőjének hiányában a rendőrség oszlathatja fel a gyűlést.

A körülmények megváltozása (a bejelentett cél megváltozása és az események alakulása vagy, ha a rendezvény este az előzetesen bejelentett záró időpontot túl is folytatódik) indokolhatja az esemény felosztatását.

A gyűlés feloszlatható, ha a résztvevők magatartása veszélyezteti az esemény törvényességét és nincs más mód a rend visszaállítására.

SZLOVÉNIA⁴⁷

A szlovén [Alkotmány](#) 42. cikke biztosítja a békés gyülekezéshez és a nyilvános gyűléshez való jogot. A jog korlátozása csak akkor engedhető meg, ha azt nemzetbiztonsági vagy közbiztonsági ok, illetve a fertőző betegségek terjedése elleni védelem indokolja. A jog gyakorlását a *Nyilvános összejövetelekről szóló törvény*⁴⁸ szabályozza.

A szlovén törvény definiálja a nyilvános összejövetel és a nyilvános esemény fogalmát.

Nyilvános összejövetel: szervezett gyűlés, melynek célja a vélemények és álláspontok kifejezése valamely közös vagy közérdekű kérdéssel kapcsolatban, szabadtéren vagy zárt helyszínen, melyhez bárki hozzáfér.

Nyilvános esemény: szervezett gyűlés, melynek célja, valamely kulturális, sport, szórakoztató, oktatási, vallási vagy egyéb tevékenység megvalósítása; a részvétel feltétel nélküli vagy meghatározott feltételekkel bárki számára lehetséges.

A törvény ezek megkülönbözteti a szervezetlen összejöveteleket is, melyek nem tervezettek és nincs szervezőjük. Céljuk a vélemények és álláspontok kinyilvánítása valamely közös vagy közérdekű ügyel kapcsolatban, szabadtéren vagy zárt helyszínen, melyhez mindenki hozzáfér.

Bejelentés/Engedélyezés

A rendezvényt a szervezőnek a területileg illetékes rendőrségen, összejövetel esetén legalább három nappal, nyilvános esemény esetén legalább öt nappal korábban be kell jelentenie.

Ha ugyanarra a helyre egy szervező több hasonló jellegű eseményt szervez, akkor egy meghatározott időn belül, ami nem lehet több 6 hónapnál, az összes eseményt egyszerre bejelentheti.

A következő esetekben nem szükséges bejelentés (12. cikk):

- cégek, magánvállalkozások saját tevékenysége keretében saját telephelyükön szervezett rendezvényei;
- állami szervek, helyi közösségek, politikai pártok, szakszervezetek, vallási közösségek, egyesületek és más szervezetek által szervezett, saját tevékenységük ellátásához kapcsolódó eseményei;
- egyetemek, közép- és általános iskolák diákjai által szervezett rendezvények, az iskola szabályainak keretein belül.

Engedélyköteles összejövetelek és események (13. cikk):

- közúton tartott rendezvények, ha az az út rendkívüli igénybevételét jelenti;
- meghatározott nemzetközi sportesemények és versenyek;
- olyan események, melyeken nyílt lángot használnak vagy olyan tárgyakat/eszközöket, melyek veszélyeztethetik az emberek életét vagy egészségét, illetve a tulajdont;

⁴⁷ Forrás: #2553 ECPRD (2014), Szlovén Köztársaság e-közigazgatás állami portáljának [magyar változata](#), OHCHR [2012-es kérdőíve](#)

⁴⁸ A törvény [szlovén nyelven itt](#) elérhető (a törvény utolsó módosítása: 2011).

- olyan rendezvények, melyeken a résztvevők várható létszáma meghaladja a 3000 főt.

A szervezőnek a kérvényt legalább 7 nappal az összejövetel, illetve 10 nappal az esemény előtt be kell nyújtania az illetékes szervnek. A bejelentés történhet elektronikus vagy postai úton, illetve személyesen.

A bejelentésnek és a kérvénynek tartalmaznia kell:

- a szervező adatait: név, társadalombiztosítási szám vagy születési idő és nem; társadalombiztosítási szám hiányában: állampolgárság, állandó vagy ideiglenes lakcím vagy, ha a szervező egy szervezet: székhelye, képviselőjének neve és személyi azonosító száma;
- az összejövetel, esemény helyszínét, időpontját, időtartamát, programját, a résztvevők várható létszámát;
- a rendezvény vezetőjének és biztonsági főnökének személyes adatait: név, társadalombiztosítási szám vagy születési idő és nem; társadalombiztosítási szám hiányában állampolgárság és állandó vagy ideiglenes lakcím; ha a biztonsági szolgálatot egy ezzel foglalkozó szervezet látja el, annak adatai is szükségesek (cég neve, székhelye, a felelős személy személyi azonosító száma és neve);
- a szolgáltatás nyújtásával meghatalmazott szervező személyes adatait (név, állandó vagy ideiglenes lakcím) és a bejelentés módját;
- az összejövetel vagy esemény biztosításának módját, feltüntetve a biztonsági személyzet létszámát; a közrend fenntartása, a résztvevők és más személyek élete és egészsége, valamint a tulajdon védelme érdekében tett intézkedéseket; valamint azokat az intézkedéseket, melyeket a közlekedés és a környezet terhelésének megelőzése érdekében tesznek.

Bizonyos esetekben a megfelelő engedélyek és hozzájárulások csatolása is szükséges, ha például:

- az esemény magánterületen kerül megrendezésre, akkor a szervezőnek a kérvényhez mellékelnie kell a helyszín tulajdonosának vagy bérlőjének hozzájárulását, valamint annak igazolását, hogy az eseményt írásban bejelentették a helyi önkormányzatnál;
- a forgalom leállítása vagy korlátozása szükséges, akkor az illetékes szerv erre vonatkozó engedélyt mellékelni kell.

Korlátozások

A szervezőnek olyan módon kell megszerveznie az eseményt, hogy a közrend fenntartható maradjon, ne veszélyeztesse a résztvevők és más személyek életét és egészségét vagy a tulajdont, ne zavarja a közlekedést, ne terhelje meg a környezetet.

Tilos olyan összejövetel vagy esemény szervezése, melynek célja bűncselekmény megvalósítása vagy arra való ösztönzés, erőszakos cselekedet elkövetése, a közrend vagy a közlekedés megzavarása.

A külön szabályozás alapján védettnek minősülő épületek közelében tilos az olyan szabadtéri összejövetelek vagy események szervezése, melyek védelmét a rendezvény megzavarná.

A törvény 23. cikke tartalmazza azokat a magatartásokat, melyek a rendezvényeken tiltottak:

- tilos megzavarni vagy akadályozni a rendezvény menetét;
- senki sem vehet részt olyan eseményen, melyet betiltottak;
- a résztvevőknél nem lehet fegyver, robbanóanyag, pirotechnikai termék, veszélyes tárgy vagy anyag.

A betiltás és a felosztatás szabályai

Az illetékes szerv betilthatja az összejöveteleket vagy eseményeket, ha (6. cikk (3)):

- a szervező nem tett elegendő intézkedést a rend biztosítása, a résztvevők és más személyek élete és egészsége védelme, a tulajdon védelme, a közlekedés biztonsága, a környezet védelme érdekében;
- a szervező nem gondoskodott az olyan berendezések megfelelő állapotáról vagy biztonságos használatáról, melyek az emberek életét, egészségét vagy vagyonát veszélyeztethetik;
- ha állami szerv döntése alapján az esemény helyszínének használata tilos; vagy
- ha az egészségügyért felelős miniszter bizonyos helyeken megtiltotta a gyűléseket.

A rendőrség az illetékes szervnek azonnal a rendezvény betiltását javasolja, ha úgy véli, hogy:

- annak célja bűncselekmény megvalósítása vagy arra való ösztönzés, erőszak okozása, a közrend vagy a közlekedés megzavarása;
- a rendezvény a külön szabályozás alapján védett épületek védelmét megzavarja;
- okkal feltételezhetők a 6. paragrafus (3) bekezdésében foglalt esetek.

Az összejövetel betiltásáról szóló döntést késedelem nélkül, legkésőbb az összejövetel vagy az esemény előtt 2 nappal meg kell hozni.

Ha egy esemény betiltása a közrend megzavarása vagy a közlekedés veszélyeztetése miatt azért szükséges, mert az összejövetel helye és ideje nem megfelelő, akkor az illetékes szerv először behívhatja a szervezőt, hogy az összejövetelre egy másik helyszínt vagy időpontot határozzon meg. Ha ez sikerül, akkor az illetékes hatóság felfüggeszti a betiltási eljárást és kiadja az engedélyt.

A vezetőnek joga van a rendezvény felfüggesztéséhez és felosztatásához, valamint joga van kiutasítani azt a személyt, aki megzavarja a rendet.

A vezetőnek azonnal fel kell függesztenie a rendezvényt, ha az bűncselekményt vagy arra való felhívást valósít meg; erőszakot vagy általános zavart eredményez, mely a közrendet, az emberek biztonságát, a tulajdont vagy a közlekedést fenyegeti, és ezt a biztonsági szolgálat nem tudja megakadályozni.

Ha a biztonsági személyzet nem tudja biztosítani az eseményen a rendet és nagyszámú résztvevő erőszakos cselekményt követ el; vagy veszélyezteti a közrendet, akkor a rendezvény vezetőjének rendőri segítséget kell kérnie.

Ha a rendezvényt betiltották, a rendőrség kéri annak vezetőjét, hogy oszlassa fel a gyűlést.

Ha a rendezvényt a törvény rendelkezéseinek megfelelően szervezték meg, akkor a rendőrség feladata az összejövetel vagy esemény zavartalan lefolyásának biztosítása, mely érdekében azt a rendőrség folyamatosan nyomon követi.

A rendőrség kérheti a vezetőtől a rendezvény felosztatását, ha az összejövetel vagy esemény:

- célja bűncselekmény megvalósítása vagy arra való ösztönzés, erőszakos cselekmény elkövetése, a közrend vagy a közlekedés megzavarása;
- megzavarja a külön szabályozás alapján védett épületek védelmét;
- az eseményen a résztvevők élete és egészsége közvetlen veszélyben van, mely abból ered, hogy a szervező nem tett eleget a rendőrség 26. cikk (2) bekezdéséhez kapcsolódó kérésének⁴⁹;
- bűncselekményt vagy arra való felhívást valósít meg; erőszakos cselekményt vagy általános zavart okoz, mely veszélyezteti a közrendet, az emberek biztonságát, a tulajdont vagy a közlekedést, és azt a biztonsági szolgálat nem tudja megakadályozni, valamint a rendőrség sem tudja visszaállítani a közrendet, megelőzni az emberek biztonságának, a tulajdonnak a veszélyeztetését, vagy a közlekedés biztonságát biztosítani;
- lényegesen eltér a meghatározott programtól vagy helyszíntől, időponttól vagy időtartamtól, mely ezáltal zavarja a közrendet; továbbá
- ha a szervező nem regisztrálta az eseményt vagy nem kért rá engedélyt (amennyiben az szükséges lett volna);
- ha az esemény zavarja az embereket természetes- vagy lakókörnyezetükben.

Ha a vezető ennek a kérésnek nem tesz eleget, akkor a rendőrség oszlatja fel a rendezvényt.

⁴⁹ A törvény 26. cikk (2) bekezdése értelmében, ha a rendőrség úgy értékeli, hogy a rendezvényen a közrend vagy a résztvevők élete, illetve egészsége azért kerül veszélybe, mert a résztvevők száma meghaladja a rendezvény kapacitását, akkor felszólítja a rendezvény vezetőjét, hogy akadályozza meg az eseményhez való további hozzáférést, illetve gondoskodjon arról, hogy a résztvevők száma a hely kapacitásának megfelelő mértékűre csökkenjen.

ÖSSZEGZÉS

Az Európai Unió **összes tagállama alkotmányosan elismeri és védi** a békés és fegyvertelen gyülekezéshez való jogot. A jog gyakorlását törvénnyel korlátozhatják az Emberi Jogok Európai Egyezményében foglalt elvek mentén, így nemzetbiztonsági vagy közbiztonsági okokból; a zavargás vagy bűnözés megakadályozása; a közegészség, az erkölcsök, illetőleg mások jogai és szabadságai védelme érdekében. A vizsgált országok többségében a szabályozások állami szinten kerültek meghatározásra, de található példa arra is, amikor azt alsóbb szintek (tartományok, helyi szintű önkormányzatok) hatáskörébe utalták. Az egyes tagállamok szabályozásának fő elvei alapvetően egységesek, különbség elsősorban abban figyelhető meg, hogy a gyülekezési jog gyakorlásához elegendő-e annak bejelentése vagy engedély szükséges hozzá; továbbá abban, hogy vannak-e általános korlátozások a gyülekezés idejére, illetve helyszínére vonatkozóan.

Bejelentés/Engedélyezés

A vizsgált tagállamok törvényben állapítják meg a gyülekezés azon típusait melyek **bejelentési kötelezettséggel** járnak, illetve amelyekhez engedély szükséges. A részletesen ismertetett 24 EU-tagállamból 19 esetben a köztéri gyülekezéshez elegendő az illetékes hatóságnál (jellemzően a rendőrségen vagy a helyi önkormányzatnál) a rendezvény bejelentése. Négy országban (Belgium, Lettország, Románia, Svédország) a rendezvény engedélyeztetése is szükséges, továbbá Szlovéniában a bejelentésen túl az engedélyre csak meghatározott esetekben van szükség (pl. olyan rendezvények esetén, melyek várható létszáma meghaladja a 3000 főt).

Az illetékes hatóságnál tett **bejelentés határideje** változó, van olyan ország, ahol a törvényben külön kitérnek az azonnali reagálású gyülekezésekre is, melyek bejelentési határideje rövidebb. A legtöbb tagállamban a szabályozó törvény nem állapít meg a bejelentésre vonatkozóan legkorábbi időpontot. Észtországban, Lengyelországban, Lettországban, Máltán és Szlovákiában a törvény meghatározza a bejelentés legkorábbi és legkésőbbi időpontját is. A bejelentések tartalma alapvetően megegyezik, bizonyos esetekben (pl. Szlovéniában, ha a közlekedés korlátozása szükséges) külön engedélyek csatolását is előírják.

Korlátozások

A gyülekezési jog korlátozása alapvetően az Emberi Jogok Európai Egyezményében is megfogalmazott okok alapján lehetséges. Alapvetően, hogy a gyülekezésnek **békés jellegűnek** kell lennie. Általános, a legtöbb tagállamra jellemző a közlekedés érdekében tett korlátozások. Bizonyos országokban külön korlátozásokat vezettek be **a gyülekezés helyszínére és időpontjára** vonatkozóan.

A helyszínre vonatkozóan a vizsgált országok közül tizenháromban határoztak meg általános korlátozást: Belgium, Bulgária, Cseh Köztársaság, Észtország, Horvátország, Lettország, Litvánia, Németország, Olaszország, Portugália, Románia, Szlovákia, Szlovénia. A korlátozások jellemzően a törvényhozási épületek körül kijelölt területekre vonatkoznak, de nem kizárólagosan. Olaszországban például nem konkrét helyszíneken tiltják a gyülekezést, hanem iránymutatás keretében definiálják azokat az „érzékeny helyeket”, ahol indokolt lehet a korlátozás. A lett korlátozás pedig tekinthető egyben helyszínre és időpontra vonatkozó korlátozásnak is, ugyanis a jog gyakorlását szabályozó törvény kimondja, hogy a gyülekezés nem zavarhatja az állami, önkormányzati hatóságok munkáját.

Hat országban (Bulgária, Franciaország, Görögország, Horvátország, Litvánia, Portugália) meghatározzák, hogy mely időpontokban tartható, illetve nem tartható gyűlés. Jellemzően a késő esti, illetve hajnali órákban tiltják a gyülekezési jog gyakorlását. Litvániában irányelvként rögzítik, hogy a gyűléseket bármely nap 8 és 22 óra között tarthatják, ezen időintervallumon kívül tartandó rendezvény esetén pedig az illetékes hatóságokkal való egyeztetés szükséges. Horvátországban az időbeli korlátozást meghatározott helyszínekre vonatkozóan vezették be.

Az **ugyanazon helyszínre és időpontra** bejelentett rendezvények esetére tíz ország szabályozása tér ki: Észtország, Finnország, Lettország, Litvánia, Málta, Németország, Románia, Svédország, Szlovákia, Szlovénia. Amennyiben nem lehetséges a két vagy több rendezvény egyidejű megtartása ugyanazon a helyszínen, jellemzően az elsőként bejelentett esemény élvez elsőbbséget, de az események közti sorsolásra is találunk példát (Málta, illetve Szlovákia – ez utóbbi országban akkor használják a sorsolást, ha nem egyértelmű, hogy melyik rendezvényt jelentették be előbb). Litvániában az állami ünnepeken az állami és önkormányzati intézmények élveznek elsőbbséget a helyszín és az időpont meghatározásában.

További korlátozásként szerepelhet az arc eltakarásának tilalma. Az ilyen korlátozásra példa Bulgária, Cseh Köztársaság, Litvánia, Olaszország és Szlovákia.

A betiltás és felosztatás szabályai

A rendezvények betiltására és felosztatására **minden vizsgált országban lehetőség van**. Erre jellemzően akkor kerül sor, ha a rendezvény ellentétes a törvényekkel; bűncselekményt vagy arra való felhívást valósít meg; mások jogait és szabadságait sérti; az állam biztonságát, a közbiztonságot, az egészséget veszélyezteti. Rendszerint a betiltásra és a felosztatásra jogosult szerv a rendőrség.